

V soboto, 17. 6., premiera Drabosnjakovega Pasijona

V soboto, 17. junija, ob 20.30 bo pri Drabosnjakovem domu v Zgornji vasi na Kostanjah premiera PASIJONA Andreja Šustarja-Drabosnjaka. Scena, delo Saša Kumpa, je že postavljena; tudi vse druge priprave za predstavitev drame, ki ni le kulturnega pomena, ampak ima tudi globoko versko izpoved, so v polnem zagonu. Igralci iz številnih slovenskih vasi dnevno prihajajo na vaje; tudi občasni nalivi navdušenja ne omajajo. Kostanje in PASIJON čakata vašega obiska!

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA v Celovcu sporoča, da bo avtobus podjetja SIENČNIK peljal v nedeljo, 17. junija 1990, na Drabosnjakov PASIJON na Kostanje v sledečem voznem redu.

17.30 Žvabek — župnišče
17.40 Nonča vas — avtobusna postaja
17.45 Pliberk — zadruga
17.50 Šmihel — Loser
18.00 Strpna vas
18.05 Šteben — postaja
18.10 Šentlipš — Rečnik
18.20 Dobrla vas — Sienčnik
18.30 Šentprimož — kulturni dom
18.40 Škocijan — občina
18.50 Tinje — avtobusna postaja

Če bo zanimanje, bo avtobus vozil tudi na predstavi 24. in 30. junija. Prosimo, da se posamezniki oz. župnijski uradi obrnejo direktno na Sienčnika.

nt

naš tednik

LETO XXXXI. Številka 24 Cena 8,— šil. (10 din)
petek, 15. junija 1990

Poština plačana v gotovini Celovec P.b.b.

Erscheinungsort Klagenfurt/Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt/Poštni urad 9020 Celovec

Uspeh poslanca Karla Smolleja:

novi šolski zakon, ki upošteva predloge sosveta, sprejet!

Naslednji teden bo izšla prva številka z naslovom Mladi NT — za mladino in za vse tiste, ki so ostali mladi.

Mladina ureja časopis

S tem mesečnim časopisom odpira Naš tednik mladini novo obliko izražanja in vključevanja v našo narodno skupnost. Namen novega mesečnega lista za mlade je tudi, da bo mladina znala že v rani mladosti prijeto za pero in izraziti svoje mišljenje.

Ker je ministrski svet sprejel novi manjšinskošolski zakon, ki ni ustrezal zamisli slovenskega sosveta, je Narodni svet že napovedal, da bo razmislil o svojem sodelovanju v sosvetu, ZSO pa je najavila pritožbo pri ustavnem sodišču. Medtem je državnozborni poslanec Karel Smolle na Dunaju dosegel, da je šolski parlamentarni odbor sprejel novi zakon, ki spoštuje predloge sosveta, vrhu tega pa tudi določa, da bo odslej na vseh avstrijskih šolah mogoč tudi pouk v vseh manjšinskih jezikih.

Kakor je sosvet že pred časom soglasno sklenil, bodo iz zakon-

skega osnutka črtali stavek, ki bi zožil avtohtono naseljitveno ozemlje slovenske narodne skupnosti. Nadalje je parlamentarni odbor sklenil, da bodo na veljavnostnem območju dvojezičnega šolstva na ljudskih šolah vpeljane neobvezne vaje, če bo vsaj pet prijavljenih. Enako število velja za prijave k prostemu predmetu iz slovenščine na glavnih šolah. V število pet so vključene tudi prijave k pospeševalnemu pouku, kar pomeni, da je skupno za pospeševalni pouk in za neobvezne vaje potrebnih pet učencev. K temu predlogu svobodnjaki niso hoteli dati svojega pristanka; zato je bila seja dve uri prekinjena. Konec koncev pa so tudi svobodnjaki pristali na ta predlog.

dvojezičnega šolstva pa bo dvojezični pouk urejen na osnovi novega zakona o organiziranju šol (Schulorganisationsgesetz), ki predvideva, da so na vseh avstrijskih šolah možne neobvezne vaje iz vseh manjšinskih jezikov — navedeni so hrvaščina, madžarščina, češčina in sloveščina. Prvič je tako v zakonu omenjena tudi slovaščina, kar nedvomno pomeni priznavanje slovaške manjšine v Avstriji.

Parlamentarni odbor pa je rešil tudi vprašanje nadzorstva dvojezične trgovske akademije, katero bo nadziral manjšinskošolski oddelek pri deželnem šolskem svetu.

Vzporedno z novim manjšinskošolskim zakonom je poslancu Karlu Smolleju, kateremu je na Dunaju pri pogajanjih pomagal tajnik NSKS mag. Marjan Pipp, uspelo tudi doseči, da bo ministrstvo finančno podprlo češko ljudsko in glavno šolo ter otroški vrtec na Dunaju. Češka manjšina je morala te ustanove doslej vzdrževati sama.

Nekateri bodoči sodelavci Mladega NT so obiskali slovenski oddelek ORF v Celovcu. Glavni urednik slovenskih radijskih in televizijskih oddaj, Mirko Bogataj, jim je razkazal hišo in razložil, kako nastane televizijski prispevek za oddajo „Dober dan, Koroška“. Več o tem obisku lahko preberete v Mladem NT prihodnji teden.

Izven veljavnostnega območja

GLAVNI
UREDNIK
SILVO KUMER

Lani je po posredovanju državnoborskega poslanca Karla Smolleja prišlo do tesnih stikov med južnotirolsko SVP in koroškimi Slovenci. Občinski odborniki, KEL, Skupnost južnokoroških kmetov in Narodni svet so uradno obiskali Južno Tirolsko; na Koroško pa je prišel frakcijski vodja SVP dr. Hubert Frasnelli, ki je na mestu samem spoznal položaj slovenske narodne skupnosti.

Prav zato, ker je osebno spoznal naše težave, se je pogosto zavzel za izpolnitev naših pravic in s tem v zvezi kritiziral tudi uradno Koroško. To seveda ni bilo po volji že znanim krogom, kot hajmatdinstu in brambovcem. Le-ti so se pritožili južnotirolskemu deželni glavarju Durnwalderju, ki je pretekli teden obiskal Koroško.

Durnwalderjev obisk in prezgodnji zaključki

Tudi Slovenci so se srečali z Durnwalderjem. V skopo odmerjenem času pa seveda ni bilo mogoče pojasniti celotnega narodnostnega vprašanja. Na tiskovni konferenci je Durnwalder poudaril, da ni dovolj seznanjen in da se zaradi tega noče vmešavati v notranje zadeve Avstrije, kateri so južni Tirolci dolžni veliko zahvale. Izrazil pa je svojo solidarnost do koroških Slovencev, ki po njegovem gotovo sami najbolje vedo, kaj je zanje pravilno. S strani Južnih Tirolcev, ki so v Italiji sicer v manjšini, na Južnem Tirolskem pa v večini, bi lahko nekoliko drugače ocenjeval. „Toda položaja Slovencev in južnih Tirolcev načelno ni mogoče primerjati“, misli Durnwalder. Durnwalder je predlagal poglobitev stikov med obema narodnima skupinama, da bi tudi on mogel bolje spoznati koroške Slovence.

„Po drugi svetovni vojni je bila današnja oblika politične organiziranosti gotovo primerna,“ je dejal dr. Pavel Apovnik, „danes pa način odločanja v narodni skupnosti na ustreza več dejanskim potrebam.“ S tem v zvezi je dr. Apovnik je opozoril, da v trenutnem Koordinacijskem odboru, v katerem sedita NSKS in ZSO, ni več mogoče najti ustreznih rešitev, ker v tem gremiju še vedno velja načelo soglasnosti, ki pa v današnjem času ne ustreza več demokratičnim načelom. Dr. Apovnik je zato predlagal osrednjemu odboru nov gremij, katerega bi izvolili vsi koroški Slovenci. Ta gremij, ki naj bi se imenoval „Avtonomno zastopstvo koroških Slovencev“, naj bi sprejemal sklepe v navadno večino. V tem avtonomnem predstav-

P. S. V zvezi s poročanjem o Durnwalderjevem obisku je bil prispevek slovenskega tv-sporeda preteklo nedeljo zelo kritičen in objektivni. S tem so naši novinarji na ORF zopet enkrat dokazali, da tudi na televiziji uresničujejo svoj uspešni program, o katerem so nekateri naši večni „pesimisti“ dvomili že pred ustanovitvijo.

Minister Dular obiskal Slovence v Trstu

Delegacija Slovenske skupnosti, v kateri so bili deželni tajnik Ivo Jevnikar, deželni predsednik in podpredsednik Marjan Terpin in Rafko Dolhar ter deželni svetovalec Bojan Brezigar, je 31. maja obiskala v Ljubljani člana slovenske vlade prof. dr. Janez Dularja, ki je pristojen za Slovence v zamejstvu in v izseljenstvu ter za manjšine v Sloveniji.

Predstavniki SSK so novemu ministru prisrčno čestitali za imenovanje in izrazili priznanje vladi, da je za Slovence zunaj republike ustanovila poseben resor. Predstavili so mu svoje poglede na sedanje politično dogajanje in na razmere v Sloveniji in zamejstvu ter razgrnili svoje predloge za nadaljnje urejanje stikov med matico in zamejstvom. Kot je Republiški komite za informiranje zapisal v uradno sporočilo, je minister Dular kot poglobitveni izhodišči vladne politike v tem pogledu poudaril pojem „enotnega slovenskega kulturnega prostora“ in uravnoteženje razmerij med različnimi političnimi in svetovno nazorskimi skupinami Slovencev, raztresenih po svetu. Slovenija namerava biti v teh razmerjih čimbolj nevtralna.

Zbornični svetnik Štefan Domej odslej v šolskem sosvetu za kmetijske šole

Le drobtinica obljubljenega hleba...

Koroška deželna vlada je na predlog svobodnjaške stranke imenovala v šolski sosvet za kmetijske šole za člana zborničnega svetnika Skupnosti južnokoroških kmetov dipl. inž. Štefana Domeja.

Ko sta zbornična svetnika SJK na letošnjem občnem zboru kmetijske zbornice izrazila željo, da bi bila zastopana v odborih kmetijske zbornice, je Haider dejal, da bo prosil kolege v svoji stranki, da prepušijo slovenskemu zastopniku sedež.

Vsak, ki pozna Haiderja in njegove številne neizpolnjene obljube, se je takrat le nasmehnil. Očitno pa je na pobudo deželnega glavarja le uspelo imenovati slovenskega zastopnika v enega izmed številnih odborov kmetijske zbornice. Vsakršna evforija pa bi bila neumestna, saj je to le drobtinica velikega hleba kruha, katerega je Haider Slovincem že obljubil.

stih

Osrednji odbor NSKS za čimprejšnje volitve v slovenski narodni skupnosti

Razširjeni Koordinacijski odbor naj bo le začasna rešitev

Osrednji odbor Narodnega sveta je pretekli petek razpravljal o nadaljnjih ukrepih v zvezi z vprašanjem novega in bolj demokratičnega zastopstva koroških Slovencev. Osrednji odbor, ki je za občnim zborom najvišji gremij Narodnega sveta, je sklenil, naj Narodni svet v smislu predloga občinskih odbornikov skliče razširjen Koordinacijski odbor, katerega naj nato v doglednem času nadomesti demokratično izvoljeno „Avtonomno zastopstvo koroških Slovencev“.

„Po drugi svetovni vojni je bila današnja oblika politične organiziranosti gotovo primerna,“ je dejal dr. Pavel Apovnik, „danes pa način odločanja v narodni skupnosti na ustreza več dejanskim potrebam.“ S tem v zvezi je dr. Apovnik je opozoril, da v trenutnem Koordinacijskem odboru, v katerem sedita NSKS in ZSO, ni več mogoče najti ustreznih rešitev, ker v tem gremiju še vedno velja načelo soglasnosti, ki pa v današnjem času ne ustreza več demokratičnim načelom. Dr. Apovnik je zato predlagal osrednjemu odboru nov gremij, katerega bi izvolili vsi koroški Slovenci. Ta gremij, ki naj bi se imenoval „Avtonomno zastopstvo koroških Slovencev“, naj bi sprejemal sklepe v navadno večino. V tem avtonomnem predstav-

Predsednik NSKS dr. Matevž Grilc in tajnik mag. Marjan Pipp v pogovoru s članoma osrednjega odbora NSKS Markom Hafnerjem z Bistrice in Urhorm Kasslom iz Podgorij. Foto: Gotthardt

ništvu pa naj bi bile zastopane posamezne frakcije, ki bi se morale na volitvah potegovati za mandate. Volilno upravičenost naj bi imeli vsi koroški Slovenci, ki so vključeni v eno izmed obstoječih slovenskih društev.

Osrednji odbor se je po predlogu dr. Apovnika odločil, naj se na zakonski osnovi ustanovi „Avtonomno zastopstvo koroških Slovencev“ (AZKS). Za uresničitev tega predloga bi bil potreben zvezni zakon, AZKS pa bi lahko na tej osnovi dobil tudi agende javne uprave. Druga možna varianta, o kateri je razpravljajal osrednji odbor, je bila ustanovitev AZKS na društveno pravni ravni; ta predlog pa se odbornikom ni zdel primeren.

Praden bo prišlo do ustanovitve AZKS, naj bi Narodni svet sklical razširjeni Koordinacijski odbor, v katerem naj bi bili enako-

pravno zastopani Narodni svet, Zveza slovenskih organizacij, Krščanska kulturna zveza, Slovenska prosvetna zveza, Klub slovenskih občinskih odbornikov, Koroška enotna lista, Skupnost južnokoroških kmetov in Slovenska gospodarska zveza. Osrednji odbor je pozval, naj se ustanovi takšen KOKS, katerega pa naj v doglednem času nadomesti „Avtonomno zastopstvo koroških Slovencev“.

Sosvet: „Sodelovanje premisliti!“

Ker ministrski svet pri novem manjšinskošolskem zakonu ni v celoti upošteval mnenja narodnostnega sosveta, je osrednji odbor sprejel sklep, v katerem odborniki poudarjajo, da je pod danimi pogoji nastala nova situacija, ki je prisilila NSKS, da raz-

Konferenca zahodnoevropskih narodov

V času od 25. do 27. maja je bilo v Barceloni 2. zasedanje Konference zahodnoevropskih narodov brez države, CONSEO. Tudi prvo zasedanje te zveze je bilo v Kataloniji. Takrat je bila sprejeta posebna izjava o pravicah narodov brez države; v njej so bile poudarjene tudi narodne in jezikovne pravice tistih delov narodov, ki živijo kot manjšine v tujih državah. Tokrat pa je CONSEO sprejel Vesoljno izjavo o kolektivnih pravicah narodov.

Med številnimi udeleženci so se tega zasedanja udeležili deželni tajnik Slovenske skupnosti Ivo Jevnikar in Ferruccio Clavara ter Renzo Mattelig v imenu Gibanja ljudskih demokratov iz

Benečije. Med gosti iz „Vzhodne“ Evrope je bil tudi član vodstva slovenskih komunistov-prenoviteljev, Peter Bekeš.

Deželni tajnik SSK Ivo Jevnikar je v uvodnem delu zasedanja pozdravil udeležence v slovenski, medtem ko so predloženo besedilo v angleščini simultano prevajali v katalonščino, angleščino, francoščino in španščino. V pozdravu je bilo tudi nekaj podatkov o vladnem osnutku za zaščito Slovencev v Italiji. Predstavnik slovenske stranke je prisotne delegacije seznanil z zgrešenimi ali povsem nezadostnimi določili, katere predlaga vlada, in zabil za mednarodno solidarnost.

Rim: Tržaški Slovenci so se srečali s predsednikom FUENS, južnim Tirolcem Mitterdorferjem

Zastopstvo Slovenske skupnosti je imelo v četrtek, 7. junija, v Rimu več pomembnih srečanj. Deželni tajnik Ivo Jevnikar in deželni svetovalec Bojan Brezigar sta se v senatu srečala z valdostanskim senatorjem Dujanyjem in s senatorjem Južnotirolske ljudske stranke Rizom. Oba sta svojčas podpisala zakonski predlog SSK za globalno zaščito Slovencev v Italiji. Zastopnika slovenske stranke sta jima predstavila predloge popravkov vladnega osnutka zaščitnega zakona. Sen. Dujany bo v kratkem obiskal naše kraje.

Po zadnjih informacijah sestavljajo „ožji odbor“, ki naj za senatno komisijo za ustavna vprašanja preučijo zakonska besedila o Slovincih, poročevalec Guzzetti (KD), Vetere (KPI), Guizzi (PSI), Boato (Federalisti), Gualtieri (PRI), Pasquino (Nedv. levica), Pontone (MSI), Riz

(SVP) in Pagani (PSDI).

V razgovoru je bil poudarjen tudi pomen predloga, katerega je predstavil na konferenci o človekovih pravicah v Köbenhavnu italijanski zunanji minister De Michelis v imenu Italije, Jugoslavije, Avstrije, Češkoslovaške in Madžarske. Več točk tega predloga je namreč znatno bolj ugodnih za manjšine, kot določila, ki jih Slovincem dopušča Macca-nicov osnutek.

Brezigar in Jevnikar sta imela tudi priložnost srečati se z bivšim južnotirolskim senatorjem Mitterdorferjem, kateremu sta čestitala za ponovno izvolitev za predsednika Federalistične unije evropskih narodnostnih skupnosti na nedavnem kongresu v Münchnu. Z njim sta ob primeru Južne Tirolske in Avstrije razpravljala o modelih za institucionalne, politične in drugačne odnose med matico in manjšino.

Delovna skupnost koroških mladinskih organizacij razjasnila svoje stališče do 10. oktobra

Delovna skupnost se bo udeležila mladinskega festivala Alpe-Jadran v kongresni hiši v Beljaku. Mladinska prireditev naj bi bila predstavitev sožitja obeh narodov na Koroškem, kot si ga zamišlja mladina. Celotna prireditev bo trojezična. Vsebinski del, katerega naj bi oblikovala slovenski in nemški koroški pisatelj, pa naj bi dal pobude, kako naj večina ravna z manjšino. Glasbeno bo sooblikovala večer skupina „4 J“, in sicer pod pogojem, da bo v polni meri sprejet

predlog mladinskih organizacij. Delovna skupnost koroških mladinskih organizacij pa je jasno poudarila, da sodelovanje na mladinski prireditvi ne pomeni tudi odobritev drugih deželnih praznovanj v zvezi z 10. oktobrom.

Delovna skupnost se kot strešna organizacija distancira od načrtovanih praznovanj. Seveda pa posamezne mladinske organizacije lahko o sodelovanju samostojno odločajo.

SaBe

Silvo Kumer

Katoliška mladina je zavzela stališče do proslav ob 10. oktobru

Škof Kapellari naj pri praznovanjih ne sodeluje!

Katoliška mladina je na svojem mladinskem dnevu v nedeljo, 10. junija 1990, v Vogrčah zavzela stališče do proslav ob 10. oktobru. Ker tudi v zvezi z letošnjim praznovanjem 10. oktobra ni govora o obojestranskem spoštovanju, Katoliška mladina odklanja načrtovane slovesnosti. Katoliška mladina poziva krškega škofa dr. Egona Kapellarija, naj nastopi proti takemu načinu praznovanj in naj pri njih ne sodeluje. „Predvsem pričakujemo od našega mladinskega škofa, da kot kristjan sprejme naše pomisleke in se zavestno zavzame za spravo.“

AKTUALNI INTERVJU:

Mag. Pipp: Zelo pomemben je bil seveda protest predsed. sosveta, dr. M. Grilca; na drugi strani pa so k temu pripomogla prizadevanja poslanca Karla Smolleja, ki je član parlam. šolskega odbora. Smolleju je uspelo prepričati socialiste in ljudsko stranko, da upoštevata mnenje sosve-

Tajnik NSKS, mag. Marjan Pipp, je bil s poslancem Karlom Smollejem na pogajanjih pri parlamentarnem šolskem odboru na Dunaju; tam so sprejeli zakon, ki ustreza predlogom koroških Slovencev.

Stranke so se zavedale pomena sosveta

NT: Ker je ministrski svet že odločil, je kazalo, da bodo novi manjšinskošolski zakon sprejeli v nasprotju s predlogi sosveta. Kako je prišlo do preobrata?

Mag. Pipp: Sosvet je svetovalni organ zvezne vlade, ki v svojem predlogu ni docela upoštevala njegovega mnenja. Šele v parlamentarnem odboru je bil sprejet predlog sosveta. Zato bomo morali še naprej trdno vztrajati, da bo zvezna vlada upoštevala mnenje sosveta, ki je tudi že prej sprejel nekaj zelo pomembnih sklepov, katere pa bo treba šele izpeljati. Na drugi strani pa mislim, da so se stranke zavedale odgovornosti in so uvidele, da morajo upoštevati mnenja sosveta, ki bi sicer postal nepomemben.

NT: S tem, da je parlamentarni odbor le ustregel želji in sklepu sosveta, je ta gotovo ob-

Silvo Kumer

PARLAMENT ZA VOJAŠKA ODLIKOVANJA BRAMBOVCEM

Smolle: Odlikovati tiste, ki delajo za spravo

KOMENTAR

Tekma med koroškimi strankami za nacionalne glasove, ki bo preživelim brambovcem pripela na svojčas „junaška prsa“ čim bolj mastno in bombastično medajlo, je končana. Zasluge za domovino si sme za klobuk zatakati sam avstrijski parlament, ki se je končno usmilil ubogih brambovcov in jim dodelil odlikovanja, za katera so se koroške stranke in politiki vsako leto v preddesetooktoberskem koroškem adventu tako histerično in panično zavzemali, kakor da drugih problemov v deželi ne bi bilo. Sedaj samo upajmo, da brambovcem „pred ne bo vleklo“. Vojaški „pleh“ je težak!

Z odlikovanji proti Evropi ali „Mein heeelih hajmatloond“

Od samih odlikovanj in skrbi za nemškonacionalne glasove pa so politiki docela zanemarili dimenzijo meddržavnih in mednarodnih odnosov. V času, ko v Evropi padajo zidovi in kujejo smernice za novo prihodnost, je avstrijski parlament sklenil vojaško odlikovati neko anahronistično paravojaško formacijo, imenovano „brambovci“, in tako okoli Avstrije na novo postavil železno zaveso, namreč zaveso iz vojaških odlikovanj.

Manjka le, da tretjo kitičo koroške deželne himne, ta „krvavo“, napravijo za avstrijsko državno himno! Saj je naša država menda srce Evrope?!

-wafra-

Koroška „slavomanija“ okoli 10. oktobra se sme veseliti prve zmage: avstrijski parlament je z večino glasov, edino zeleni so bili proti, sklenil v četrtek, 7. junija, zvečer podeliti preživelim brambovcem vojaška odlikovanja, ker so bila njihova dejanja v plebiscitnih bojih 1918/19 baje zelo zaslužna in vojaško izredno pomembna.

Proti odlikovanju brambovcem je nastopil poslanec Karel Smolle. V govoru je nakazal splošno vprašljivost takih odlikovanj, predvsem še v času, ko naj bi si prizadevali za spravo.

„Kdaj bomo nehali s takimi odlikovanji in ali konfliktov ni mogoče reševati drugače kot z vojaškimi sredstvi?“ je vprašal Smolle in opozoril, da bi bilo pravzaprav potrebno odlikovati tiste, ki v Srednji Evropi in še posebej na Koroškem delajo za spravo. Tu je cela vrsta nemškovorečih in slovenskih Korošcev, ki bi jih lahko odlikovali na podlagi tovrstnih prizadevanj.

Nato je Smolle pokazal na prave, čeprave na vzroke v ozadju, ki botrujejo vsakoletnim zahtevam po odlikovanju brambovcem: ustvarjati nemir in zdrahe med narodoma v deželi. Čim se odnosi med njima nekoliko unesejo, je pač treba ponovno zanetiti ogenj prepira.

Smolle je bil edini poslanec, ki je govoril proti odlikovanjem;

po zasedanju pa so mu pritrtili tudi številni poslanci drugih strank, ki so sicer glasovali za odlikovanja brambovcem. To pomeni, da s tem glasovanjem niso bili zadovoljni. Navdušeni pa niso bili nad njim tudi v tajništvu zveznega predsednika, kjer so odgovorni za odlikovanja. Sekcijski vodja dr. Skal-

nik je opozoril na neskladnost teh odlikovanj z razvojem v Evropi, predvsem v zvezi z odnosi med Slovenijo in Koroško. Taka odlikovanja pač odpirajo stare rane!

Smollejev govor je urednik oddaje „Hohes Haus“ ocenil kot enega viškov iztekajoče se parlamentarne dobe in opozoril, da si je Smolle pravzaprav z njim zaslužil posebno odlikovanje za spravo. Vemo, da Smolle takega odlikovanja ne bo dobil in da bo to tudi preživel, a čast človeku, ker si jo je zaslužil.

Franc Wakounig

OBČINSKA SEJA V BILČOVSU

Slovenščina v občinski hiši menda pravno

nemočna — vendar: „To ne sme v protokol!“

Na zadnji občinski seji v Bilčovsu je občinska odbornica EL Ingrid Zablatnik pozvala županja Quantschnigovo, da protokolira Glantschnigovo pismo z deželne vlade, v katerem je zapisano, da je sicer občinskim odbornikom dovoljeno v občinski sobi govoriti slovensko, kar pa je pravno nemočno. Quantschnigova je nato dala prošnjo Zablatnikove na glasovanje — če morem temu tako reči. Občinska odbornica EL sta jasno izjavila, da želita v protokolu ta dodatek; odborniki drugih frakcij pa so bili ali v škripcih ali pa umsko preobremenjeni, da bi nakazali, ali so za ali proti temu, da se ta stavek doda v protokol. Seveda je bila Quantschnigova mnenja, da so vsi, tako kot običajno, proti predlogu Zablatnikove in je molk pojmovala za nasprotovanje. Vprašanje je, ali bilčovska

županja sploh pozna občinski red?! Nadalje je imel občinski svet na zadnji občinski seji nalogo sprejeti predlog o uporabi plebiscitnega darila. Osnutek za predlog je izdelalo že občinsko predstojništvo in je predlagalo občinskemu svetu, kako naj porazdeli vsoto v višini 660.000,—. Tako je po večinskem sklepu občinskega odbora namenjenih 150.000,— nakupu zemljišča za občinska stanovanja, 150.000,— urejanju prostora moštva požarne brambre, osvetlavi ceste od Podgrada do Potoka 50.000,—, nakupu klavirja za šolo 70.000,— podpori domačim društvom 40.000,—, in razširitvi pešpoti od Podgrada do gostišča Koren 200.000,—.

Ker pa bi tudi otroški vrtec nujno potreboval sredstva, med drugim za razširitev igrišča, no-tranjo opremo in pedagoške pri-

pomočke, sta občinska odbornika EL predlagala, da bi občina večino plebiscitnega darila namenila otroškemu vrtcu. Predlog sta slovenska mandatarja utemeljila, češ da je plebiscitno darilo posledica glasovanja, ki je obdržalo Koroško v današnjih mejah z dvema narodoma; zato naj služi ohranjanju domačega izročila in kreptitvi dveh kultur! — Ker je bil to predlog EL, katerega je povrh vsega utemeljila Zablatnikova, je bil le-ta seveda „a priori“ odklonjen. Znano je, da je vodstvo občine skupaj z občinskimi odborniki alergično na Zablatnikovo, ker se poslužuje svoje demokratične pravice in v občinski sobi govori slovensko. Danes je pač v Bilčovsu tako, da predlogov Enotne liste ne obravnavajo po stvarnih kriterijih, ampak rečejo „a priori“ NJET!

stih

OBČINSKA SEJA V DOBRLI VASI

Za dobrolski samostan ne bo plebiscitnega daru v višini 15 milijonov šilingov

Občina Dobrla vas je dobila s strani dežele plebiscitno darilo v višini 2.452.000,—. Občinski svet je na svoji zadnji seji, ki je bila v ponedeljek, 11. 6., sklenil, da bo del tega zneska, in sicer 2.000.000,— namenila otroškemu vrtcu, ostalih 452.000,— pa so namenili novemu gasilskemu domu v Kazazah. Frakcijski vodja EL Tinej Wastl je sicer podprl ta predlog, vendar je izrazil željo slovensko govorečih Dobrolčanov, da bi občina poskrbela tudi za ustanovitev dvojezične skupine v občinskem vrtcu. Namen plebiscitnega darila naj bi bil pospeševati sožitje med narodnostnima skupinama v dvojezičnih občinah, za kar pa je potrebno vzgajati od mladega. „Pri uporabi plebiscitnega darila moramo upoštevati dejstvo, da so pred 70 leti tudi Slovenci s svojimi glasovi pripomogli k temu, da južnokoroško področje danes pripada k Avstriji,“ je opozoril Wastl.

Ena med naslednjimi točkami dnevnega reda občinske seje je bilo vprašanje financiranja gasilskega doma v Kazazah, ki bo predvidoma stal 2,3 milio. šil. Sklep o financiranju, ki je zago-

tovljeno, je bil soglasno sprejet. Nadalje so občinski odborniki sklenili, da se zviša dodatni proračun za leto 1990 za vsoto 1.132.000,—, tako da znaša celoten proračun za dobrolsko občino 52.136.000,—. Zvišanje dodatnega proračuna je postalo potrebno zaradi večjih stroškov revitalizacije samostana, zaradi gradnje

športnega in teniškega igrišča ter parkov.

Glede plebiscitnega darila v višini 15.000.000,— za revitalizacijo dobrolskega samostana pa kaže, da občina tega denarja s strani deželne vlade verjetno ne bo dobila, ker se zaradi tega druge občine čutijo zapostavljene.

H. St.

OBČINSKA SEJA
V BEKŠTANJU12 milijonov šil. za
renoviranje kultur-
nega doma v Ločah

Na zadnji občinski seji v Bekštanju, v petek, 8. junija 1990, je socialistični župan inž. Helmut Hatze sporočil občinskim odbornikom, da so se stroški za renoviranje kulturnega doma v Ločah od načrtovane vsote dvignili za 40 %. Prvotno naj bi stala obnova doma okrog 6,5 mio. šil., dejanski stroški pa znašajo 12 mio. šil. Vse frakcije so bile postavljene pred dejstvo, da sklepajo o dodatnih sredstvih za kulturni dom. Sklep je bil večinsko sprejet z glasovi socialističnih odbornikov; odborniki ÖVP, EL, FPÖ in FSL pa so glasovali proti zvišanju dodatnega proračuna.

Občina Bekštanj bo dobila s strani dežele plebiscitno darilo v višini pribl. 1,2 mio. šil.; to vsoto bo občina v celoti namenila obnovi kulturnega doma v Ločah.

Občinski odborniki so na omenjeni občinski seji soglasno sprejeli tudi sklep, da občina razpiše mesto ekološkega svetovalca.

Slovensko planinsko društvo
prirejaIZLET NA PLANINO DUPLO
PRI KRNSKIH JEZERIH S
PREDAJO ZVONA NAROD-
NEMU PARKU TRIGLAV

ob 11. uri

Kdaj: v nedeljo, 24. junija
1990Odhod: ob 5.30 uri zjutraj z
avtobusom iz Dobrle vasiPristop možen tudi v Celovcu
in po RožuPrijave sprejema: Hanzi Les-
jak, tel.: (0 42 74) 35 3 42

Javite se prosim čimprej.

Učitelja iščeta od naslednjega šolskega leta naprej deklet ali ženo za varstvo 16 mesecev stare hčerke. Delovni čas predvidoma: štirikrat tedensko od 7.15 do 12.30.

Kličite prosim tel. štev. (0463) 34 95 74 po 18. uri.

Sveče: obisk članov Kluba koroških Slovencev

V soboto, 9. junija, so člani Klubov koroških Slovencev iz Ljubljane in Maribora obiskali Koroško, domovino svojih očetov in mater. Po plebiscitu je moralo mnogo naših rojakov pod prisilo zapustiti domovino; v Sloveniji so našli nov dom. Vendar pa ti ljudje niso pozabili Koroške in svojih rojakov. Da bi jim mogli pomagati ter da bi sami ohranili medsebojno vez, so ustanovili številne Klube koroških Slovencev, od katerih sta se kot osrednja ohranila Kluba v Mariboru in v Ljubljani. Člani Klubov redno obiskujejo Koroško. V soboto so se podali na pot kar v treh avtobusih. Bili so na Zilji, v Šentpetru so obiskali šolske sestre, prek Bilčovsa

in Sveč, kjer so jih pričakali moški zbor „Kočna“ in zastopniki osrednjih organizacij, pa so se vračali domov.

Pri Adamu so jih pozdravili predsednica Kočne mag. Tatjana Feinig, član predsedstva NSKS dipl. trg. Janko Urank, tajnik ZSO, dr. Marjan Sturm, predsednik KKZ dr. Janko Zerzer in podpredsednik SPZ Hanzi Weiss. Ravnateljica Mohorjeve ljudske šole Marica Hartmann se je članom Klubov, predvsem Stane-tu Uršiču iz Ljubljane in Jožetu Nateku iz Maribora, zahvalila za vso podporo, katere je bila deležna šola. V Šentjanžu so klubaše pozdravili tudi tamburaši SPD „Šentjanž“.

-wafra-

Čahorče: Umrl je Milan Wieser

Hitro se je po vaseh raznesla vest, da je v nedeljo po kratki, a težki bolezni, v 68. letu starosti umrl Milan Wieser iz Čahorč. Pokojni je bil daleč naokoli znan in priljubljen kot zbiratelj narodnega blaga; znal je zanimivo pripovedovati in bil je zaveden in ponosen Slovenec. V tem duhu je z ženo Ani vzgojil tudi svojo številno družino.

Milan Wieser †

Milan Wieser je že kot otrok spoznal socialne in narodne neenakopravnosti. Ta dejstva so oblikovala tudi njegov poznejši pogled na svet. Bil je socialno zelo angažiran in občutljiv.

Kot mladenič je moral po sili obleči vojaško suknjo; v Skandinaviji je bil težko ranjen, posledice česar je čutil vsa nadaljnja leta.

Kljub temu pa Milan Wieser ni klonil, ampak si je v Čahorčah z ženo Ano zgradil lasten dom in svojim otrokom nudil temeljito izobrazbo. Milan Wieser je bil mož, ki je iskal sobesednika, človek, ki je iskal pogovor; zanj je bila beseda sredstvo pogovora, bližine s sosedom, z drugače mislečim. Kot takšnega ga bomo ohranili v spominu!

Ženi Ani in otrokom Magdaleni, Petru, Vinku in Lojzu ter njihovim družinam pa izrekamo naše globoko sožalje. Milana Wieserja so pokopali v torek, 12. junija, v Kotmari vasi.

Koncert v farni cerkvi na Ziljski Bistrici

V petek, 8. junija, sta v farni cerkvi na Ziljski Bistrici nastopila dva odlična glasbena umetnika. Nad 70 oseb je obiskalo koncert, na katerem sta nastopila violinist Igor Kuret in harfistka Barbara Faيمان. Umetnika sta predstavila skladbe Krumpholza, Spohra, Paganinija, Boieldieja, Chertoka in Donizettija.

To je bil lep večer za poslušalce, ki so se za nekaj časa „zatekli“ v objem starodavnega obzidja bistriške cerkve. Prireditelj večera je bila SPD „Zila“.

Čestitamo!

V Brodeh praznuje svoj 90. rojstni dan **Primož Časl**. Mnogo zdravja in dobre volje!

Elizabeta Miklin iz Breške vasi praznuje danes svoj osebni praznik. Sorodniki, znanci in prijatelji ji želimo vse najboljše, posebno pa trdnega zdravja!

Janez Kropivnik s Kota v Selah praznuje svojo 85-letnico. Še na mnoga zadovoljna leta!

Alojzija Rojšek iz Celovca slavi svoj 84. rojstni dan. Zdravje in božji blagoslov naj jo spremljata še mnogo let!

Vida Dobeitz iz Lepene pri Že-

lezni Kapli je dopolnila 79 let. Mnogo zdravja in zadovoljstva!

Micka in Alojz Rožman iz Senčnega kraja pri Pliberku praznujeta srebrni jubilej. Še mnogo srečnih skupnih let!

Antoniji Pernjak, doma na Bre-gah pri Žvabeku, za rojstni dan vse najboljše!

Srečni materi **Miri** in očetu **Hanziju Artaču** iz Galicije se je rodila hčerka, ki jo bosta krstila na ime **Marija**. Iskreno čestitamo! Mladi zemljanki pa želimo vse najboljše! Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo Našega tednika ter EL Galicija.

90-letnica Tončevega dedeja

Malo je ljudi, ki jim je dano praznovati 90. življenjski jubilej; še manj pa je takih, ki imajo srečo praznovati tako visok življenjski jubilej čilo ter polni telesne in umske krepkosti.

Tončev dedej, Anton Grilz iz Šentjurja pri Libučah, ima to srečo. V sredo, 13. junija, je obhajal svoj 90. rojstni dan, istočasno pa tudi svoj god.

Rodil se je v prvem letu tega stoletja v Mežiški dolini. V Podpeci pri Črni mu je tekla zibelka. Ko je bil star 10 let, so se preselili k Oberu v Podkraj; kot 18-letni fant pa je moral v času 1. svetovne vojne na fronto. Po končani vojni je našel zaposlitev v šentjurskem rudniku, kjer so včasih kopali premog. Leta 1927 se je preselil v Mežico, kjer je zopet delal v rudniku; poleg tega je kupil še manjšo kmetijo, ki jo je vodil skupaj s svojo ženo Maričko. Z njo se je oženil leta 1927 in mu je rodila 6 hčera. Poznali smo jo kot izredno ljubeznivo ter dobrotljivo ženo. Na žalost jo je pred nekaj leti Bog vse prežgodaj odpoklical k sebi.

Leta 1931 se je naš slavljeneec preselil s svojo družino v Šentjur, kjer si je zgradil lepo domačo hišo. Od tam je moral hoditi na delo v mežiški rudnik vse do konca 2. svetovne vojne vsak dan. Hodil je peš, po strmi poti čez Rehta, dve uri na eno stran in to vsak letni čas in ob vsakem vremenu. Po zadnji vojni so ga čakali razni koroški rudniki, dokler ni pred 30 leti našel svoje zaslužene upokojitve.

Človek se sprašuje, kako je Tončev dedej kljub svojemu nekdanjemu napornemu in nezdravemu delu ohranil svojo umsko in telesno vitalnost. Go-

Jubilant Anton Grilz iz Libuč

tovo je vzrok temu mdr. njegovo veselje do lova. Na svojih lovskih pohodih po domačih gozdovih ni našel samo lepega srnjaka ali dobrega zajca. Našel je predvsem tudi zdrav zrak in božanski mir.

Energije mu vliva tudi domača pesem in vesela družba. Tončeva hiša je bila vedno, zlasti ko je živela še mati, hiša srečan, prepevanja ter prijaznega pomenka. Tako npr. na nekdanjih znamenitih šentjurskih žegnanjih. Na enem takem šentjurskem žegnanju se je rodil tudi MoPZ „Kralj Matjaž“, ki ga naš slavljeneec še posebej ljubi.

Dragi dedej! Želimo Ti, da bi še naprej ostal tako čil ter da bi z optimizmom gledal na leto 2000. Prepričani smo, da boš doživel drugo tisočletje.

Šentjur in njegova libuška okolica sta ponosna, da imata rojaka, ki je dosegel tako visoko starost, pa je kljub temu ostal mlad. -Kuj-

NOVE TEHNIČNE UREDITVE PRI POSOJILNICAH IN ZVEZI

1. Vseavstrijski svobodni promet v zvezi s tekočimi računi

Lastniki tekočih računov pri Posojilnicah-Bank in Zvezi-Bank lahko sedaj dvigujejo s svojih kont ali nanje vplačujejo pri vsaki Raiffeisenovi banki v vsej Avstriji. Tako lahko npr. slovenski študent, ki študira na Dunaju in ima pri eni od naših Posojilnic konto, brez nadaljnega dviguje svojo štipendijo na katerikoli dunajski Raiffeisenovi banki. In če njegov oče vplača pri svoji domači Posojilnici — v okviru svobodnega prometa — na njegov konto kako denarno vsoto, jo lahko dotični študent v naslednjem trenutku dvigne na Dunaju. Edini pogoji so: predložitev *uradne osebne izkaznice s sliko in evroček-karte ter kritje konta. Dnevni dvig je omejen na 20.000,— šilingov.*

2. Vseavstrijski svobodni promet v zvezi s hranilnimi knjižicami

Imetniki legitimiranih hranilnih knjižic ali anonimnih hranilnih knjižic z *geslom* lahko prav tako pri vsaki avstrijski Raiffeisenovi banki dvigujejo s svojih hranilnih kont ali nanje vplačujejo. Omejitev *dviga*: šil. 20.000 (na dan). Omejitev dnevnega vplačila: 100.000,— šilingov.

Od najnovejšega naprej imajo to

Poslovanje še hitrešje in učinkovitejše

V bančništvu je v zadnjih letih prišlo do velikih tehničnih napredkov, ki omogočajo še hitrešje in točnejše poslovanje. Tudi slovensko zadružništvo ne zaostaja za tem razvojem, v prvi vrsti pa profitirajo od tega klienti naših POSOJILNIC-BANK in ZVEZE-BANK.

Kateri so ti napredki in v čem so v korist našim klientom?

pravico tudi inozemci, ki imajo pri eni od naših Posojilnic-Bank ali Zvezi-Bank svoj hranilni konto.

3. Knjiženje na podlagi magnetskega traka (Datenträger)

Ta tehnična pridobitev je pomembna zlasti še za pokojninske zavarovalnice in večje firme. Kako je bilo doslej? Če je npr. zavarovalnica prenakazala čez svojo banko upokojenca pokojnino, je „šla“ pokojnina čez več bank, preden je dospela k banki upokojenca. Ta večdnevna zamuda se z magnetskim trakom (Datenträger) neha: sedaj se knjiženje odvija *direktno* z banke zavarovalnice na *konto*, ki ga ima upokojenec pri svoji Posojilnici.

4. S. W. I. F. T.

To je mednarodna ustanova za mednarodno prenašanje bančnih podatkov, mdr. prenakazil in akreditivov. Zveza slovenskih zadrug se je priključila k S. W. I. F. T.-u decembra 1989. Prej so se npr. prenakazila v inozemstvo izvajala po pošti ali teleksu, kar je po navadi bilo povezano z večdnevno zamudo.

Sedaj pa je s pomočjo S. W. I. F. T.-a možno, da lahko Zveza *korespondira z bankami po vsem svetu*, da se prenakazila od banke do banke odvijajo v nekaj minutah in da so zaradi normativne ureditve S. W. I. F. T.-a, ki velja za ves svet, izključene napake pri prenašanju podatkov.

5. Reuters

To je mednarodna agentura, ki posreduje najaktualnejše informacije z vsega sveta. Poleg tega nudi Reuters bankam naslednje možnosti: banke lahko uporabljajo Reuters za posredovanje tečajev vrednostnih papirjev, tujih valut in deviz, vrhu tega pa lahko odvijajo med seboj nekatere posle. Še posebno pomemben je Reuters za tiste kliente, ki se zanimajo za vrednostne papirje in razvoj na blagovni borzi.

6. ELBA (Electronic banking)

Z uvedbo ELBE imajo klienti Posojilnic in Zveze možnost, da s *personalnim računalnikom (PC)* ter preko navadnega *telefonskega* priključka sami pogledajo najnovejše stanje svojega konta. Po telefonu lahko tudi prenakazujejo denar, kar pomeni še hitrešje odvijanje tozadevnih bančnih poslov. Vrhu tega lahko klient na svojem računalniku vsak čas pogleda, kakšni so tečaji valut, deviz in vrednostnih papirjev.

Predpogoj za Electronic banking sta PC in telefonski priključek.

7. Servis za društva

Naše Posojilnice ali Zveza lahko posredujejo našim društvom poseben PC-program v pomoč *društvene uprave*, kot npr. vodenje članskega imenika ali kasiranje članarine. Trenutno dela v Avstriji s tem PC-programom približno 180 društev s približno 200.000 članov.

Brez pretiravanja lahko ugotovimo, da se nahajajo naše POSOJILNIC-BANK in ZVEZE-BANK z zgoraj prikazanimi storitvami na najmodernejšem nivoju. Za dodatne informacije pa so Vam naše sodelavke in sodelavci rade volje na razpolago.

Štefan Riegelnik/Jakob Blaschitz

HOTEL OBIR V ŽELEZNI KAPLI

Lep primer sodelovanja zadružništva s privatnikom

Že preko deset let deluje v Železni Kapli Južnokoroška turistična družba s svojim hotelom Obir. Ob ustanovitvi družbe so bili lastniki slovenske zadružne ustanove in deset privatnikov iz Železne Kaple (Zveza slovenskih zadrug, Posojilnica-Bank Železna Kapla ter Posojilnica-Bank Globasnica), nato pa sta bili večinski lastniki hotela firmi Emona iz Ljubljane ter Alpe-tour iz Škofje Loke.

(Dalje na strani 9)

Rast bruto nacionalnega proizvoda v Avstriji je bila v prvih mesecih letošnjega leta še vedno na visoki ravni, namreč nekaj nad 3 %. Za Avstrijo ter zahodno Evropo se pričakuje dobro gospodarsko leto. Od julija 1990 dalje bo tudi v vzhodni Nemčiji veljala zahodnonemška marka kot plačilno sredstvo. Zaradi tega ne pričakuje večjih pretresov, ker je zahodna Nemčija dovolj bogata in ima dosti rezerv. Zaradi pričakovanih investicij v vzhodni Nemčiji se pričakuje večji pritisk na trg kapitala, kar bi utegnilo pomeniti, da bodo obrestne

vseh podjetij gre v stečaj. Toda, če dobijo od desetih mešanih podjetij težave kar štiri, je ta odstotek vsekakor mnogo višji od povprečja. Zato zadružno gospodarstvo ta razvoj z zaskrbljenostjo opazuje in si želi, da bi gospodarska reforma v Sloveniji čimprej rodila sadove.

Zaupanje v naše zadružne ustanove (Zadruga, Posojilnice, Zvezo in zadružne firme) se je tudi v prvih petih mesecih 1990 nadaljevala.

Tako se bodo hranilne vloge pri Posojilnicah povečale (brez

Skoraj vse importno-eksportne firme, ki so v večinski lasti slovenskega zadružništva, so v prvih mesecih 1990 povečale svoj promet (Carimpex, Karanta, Sateco, Carfrigo, Carmetall, Carfema, Finex) in to, čeprav gospodarska situacija v Jugoslaviji ni najboljša. Kljub rigoroznim gospodarskim ukrepom v Jugoslaviji se je v prvih štirih mesecih 1990 povečal izvoz samo v Slovenijo za 22 %, uvoz pa za 40 %. Pri teh firmah pa ni važen samo promet, temveč tudi to, koliko ostane pod črto in kako ima vsako podjetje zagotovljene svoje dobave in pla-

Razvoj gospodarstva in naše zadružne firme v prvih mesecih 1990

mere šle še nekoliko navzgor.

Temu nasprotno kaže Markovičeva „šok-terapija“ za gospodarstvo v Jugoslaviji raznoliko slika. Medtem ko se je v bankah — v glavnem v Narodni banki Jugoslavije — nabralo za nad 8 milijard dolarjev (okoli 100 mio. AS) deviznih rezerv, gospodarstvu ne gre dobro. Napovedani stečaji, nelikvidnost in pričakovano zmanjšanje nacionalnega proizvoda za približno 3 % spremljajo dnevno gospodarsko politiko. Uvajanje tržnega gospodarstva je potrebno, čeprav je v Jugoslaviji postalo vse zelo drago, tako da Avstriji, ki se odpravijo na nakup v Slovenijo, ne vedo več, kaj bi tam kupovali. Cenejši je samo še bencin, za 2/10 vina pa plačaš v Ljubljani ravno tako že 30 dinarjev. Nova vlada v Sloveniji zaključuje inventuro gospodarskega stanja in odkriva vedno nove mrličje v gospodarstvu. Ko bo inventura zaključena, napoveduje ukrepe.

Na Koroškem smo začudeni nad nedavnimi težavami prej tako stabilnih mešanih podjetij z visokim odstotkom lastnega kapitala. Obir in Secar zaprta, Iskra v stečaju, Elan pa v težavah. Sicer je v Avstriji res normalno, da letno približno 1 %

obresti od 1,039 milijard na 1,055 milijard (oz. za 1,6 %), pri Zvezi pa od 315 na 328 milijonov (oz. za 4 %). Vloge ostalih nebančnih ustanov so se pri Posojilnicah povečale od 81 na 97 milijonov ali za 20 %. Tudi povpraševanje kreditov je bilo veliko. Tako so se le-ti povečali pri Posojilnicah za 28 mio (plus 7 %), pri Zvezi pa skoraj za 200 mio (plus 30 %). Bilančna vsota se je pri Posojilnicah povečala za 1,3 %, pri Zvezi pa za 3,5 %. Pri Zvezi se je v prvih mesecih 1990 tudi krepko povečal plačilni promet z inozemstvom (plus 50 %).

Pri Zadruga-marketih se je razvijal promet različna. Medtem ko so nekatere povečale promet — nenazadnje zaradi navala kupcev iz Slovenije — zelo krepko (Pliberk plus 125 %; Brnca plus 50 %; Škofiče plus 25 %; Št. Jakob plus 15 %), pa je pri drugih Zadrugah povečanje neznatno oz. nazaduje (Globasnica minus 10 %; Železna Kapla minus 2 %; Kotmara vas plus 6 %). Problem rentabilnosti je pri nekaterih Zadrugah velik in bo odvisno predvsem od poslovdij in drugih odgovornih, da se napnejo vse sile za izboljšanje položaja.

čila. Zaradi znane situacije bodo morale vse bolj vztrajati na tem, da bodo plačila zajamčena z garancijami, akreditivi in s protidobavami.

Velja tudi omeniti, da se je v zadnjih 5 letih povišalo na Koroškem število firm na področju zunanje trgovine od 80 na 240 (samo v zadnjih 6 mesecih je bilo ustanovljenih 80 novih firm). Predvsem številni privatniki iz Jugoslavije odpirajo taka podjetja. Tako se Koroška oz. zlasti Celovec razvija v zadnjih letih v smer mednarodnega trgovskega mesta za uvozne-izvozne ter transitne posle. To dejstvo je oz. bo pripomoglo k temu, da bo Koroška oz. Celovec tudi v drugem oziru postal bolj odprt.

Torej dober razvoj v Avstriji in zahodni Evropi, močno razburkan scenarij v Sloveniji in Jugoslaviji, katerega razplet bo tudi vplival na Koroško, blagodejen porast prometa v trgovinah zaradi navala kupcev iz sosednje države. Če bomo ravnali prav in imeli nekoliko sreče, bi moralo biti leto 1990 dobro leto — kljub včasih črnim oblakom.

Dipl. trg. J. Habernik,
poslovdija Zveze slovenskih zadrug

VABILO NA SLAVNOSTNO PRIREDITEV ob STOLETNICI OBSTOJA POSOJILNICE-BANK PODJUNA

Čas: v nedeljo, 17. junija, s pričetkom ob 14. uri

Kraj: v dvorišču POSOJILNICE v Dobri vasi

Kulturni spored bodo oblikovali zbori in skupine iz Podjune.

Za jedačo in pijačo bo poskrbljeno!

Vsi prijatelji naše bančne hiše prisrčno vabljeni!

OSNUTEK NOVE ODREDBE O VARSTVENIH OBMOČJIH TALNE VODE:

Hoče dežela ogrožati obstoj kmetov?

Piše zbornični svetnik Štefan Domej

Trenutno je v javni razpravi osnutek odredbe deželnega glavarja o varstvenih območjih talne vode na Koroškem (Kämtner Grundwasserschongebietsverordnung).

Z odredbo varstvenih območij naj se zagotovi trajno zavarovanje nahajališč talne vode na Koroškem. Prepreči naj se onesnaževanje talne vode s kaktšnimi-koli snovmi in organizmi, ki bi ogrozili kvaliteto vode in s tem tudi zdravje ljudi. Zagotovi naj se oskrba prebivalstva in gospodarstva z neoporečno pitno in uporabno vodo.

Skupno je predvidenih 19 varstvenih območij, kjer so nahajališča talne vode na Koroškem. Varstvena območja namestijo razdeliti na pasove prvega in drugega reda (Kernzonen und Außenzo-

Čemu „Združenje poslovdij in prokuristov koroških posojilnic“?

Decembra 1988 je bil ustanovni občni zbor „Združenja poslovdij in prokuristov koroških Posojilnic“, kratko — poslovdija združenje. Predsednik združenja je poslovdija Posojilnice-Bank Celovec, Aleš Šimenc. O ciljih in delovanju združenja se je z njim pogovarjal Janko Kulmesch.

Zadružni list: Čemu se je ustanovilo poslovdija združenje in kdo je bil pobudnik ustanovitve?

Aleš Šimenc: Pobudnik je bil direktor pliberške Posojilnice, Joško Nachbar. Do ustanovitve združenja pa je prišlo predvsem zato, ker so posamezne Posojilnice čutile nujno potrebo po obravnavanju skupnih problemov in usklajevanju reševanja teh problemov.

Zadružni list: Kateri problemi so to?

Aleš Šimenc: To je npr. vprašanje konzorcialnih posojil, nadalje problematika obrestovanja hranilnih vlog ter kreditov. Poseben problem je tudi skupna nabava reklamnega materiala.

Zadružni list: So lahko člani združenja samo poslovdije naših Posojilnic?

Aleš Šimenc: Ne. Kot že uradno ime pove, so lahko člani tudi prokuristi Posojilnic; za zdaj so vključeni trije prokuristi. Poleg tega obstaja še možnost podpornega članstva. Trenutno imamo 23 rednih članov ter enega podpornega, namreč predsednik Zveze, Mihija Antoniča.

Zadružni list: Kako pa se združenje financira?

Aleš Šimenc: Vsak član mora plačati letno 500,— šilingov članarine. Vrh tega bi si še želeli več podpornih članov, kajti naše delovanje se financira izključno s članarino rednih ter podpornih članov.

Zadružni list: Koliko srečan je poslovdija združenje doslej imelo?

Aleš Šimenc: Dvoje. Lani novembra smo v pliberški Posojilnici organizirali srečanje z vsemi odvetniki, s katerimi sodelujejo naše Posojilnice. Dr. Matevž Gril je predaval o problemih v zvezi z eksekucijami; nadalje smo z odvetniki diskutirali razna praktična vprašanja v zvezi z izterjatvijo kreditov. Drugo srečanje pa je bila božičnica v Celovcu, kamor smo tudi povabili predsednike ter druge nastavnice Posojilnic.

Zadružni list: Kakšen pa je odnos poslovdija združenja do Zveze

slovenskih zadrug? So člani združenja tudi poslovdije Zveze?

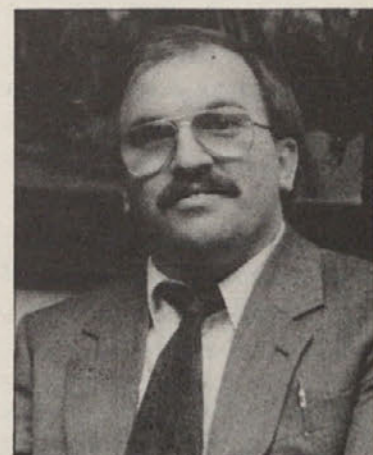
Aleš Šimenc: Ne. V združenje so vključene zgolj Posojilnice. Odnos do Zveze je dober ter korekten. Zlasti z direktorjem dipl. trg. J. Habernikom se lahko odkrito in konstruktivno pogovori o odprtih vprašanjih, ki tarejo posamezne Posojilnice. Naš podporni član ter predsednik ZSZ, Mihael Antonič, pa nam je na ustanovnem občnem zboru obljubil vso podporo Zveze.

Zadružni list: Kakšni so načrti za bodoče delovanje?

Aleš Šimenc: V prvi vrsti organiziranje strokovnih seminarjev. Tako bomo letos jeseni organizirali seminar o ocenjevanju nepremičnin. Nadalje hočemo povabiti revizorje ZSZ in z njimi diskutirati vprašanja, pri katerih obstajajo različna gledanja med revizorji in poslovdij. Načelno sem mnenja, da naloga revizije ni samo ugotavljanje pomanjkljivosti, temveč tudi svetovanje; le tako je možno najti najboljšo rešitev odprtih vprašanj.

Zadružni list: Kako ocenjuješ kot predsednik poslovdija združenja bodočnost naših Posojilnic? Na kaj je treba pri bodoči poslovni politiki polagati še posebno pozornost?

Aleš Šimenc: Enote z bilančno vsoto pod 100 mio. šilingov bo treba na vsak način fuzionirati. Zelo pomanjkljiva je slej ko prej tudi reklamna dejavnost. Nadalje nam postavlja jugoslovanski trg nove oz. dodatne zahteve — sploh, če pomislimo, da ena avstrijska banka za drugo (tako npr. celovška Hypo) odpira v Ljubljani svojo postojanko. Najbolj važna pa bo ojačitev lastnega kapitala, zlasti z ozirom na pričakovano priključitev k Evropski skupnosti. Najmanj,

Aleš Šimenc (Posojilnica-Bank Celovec)

kar za to potrebujemo, je čimveč novih članov. Te pa bomo najlažje nagovorili s tem, da jim bomo ponudili deleže, ki jih bodo tudi obrestovali.

Lep primer sodelovanja zadružništva s privatnikom (Nadaljevanje s 7. strani)

Vsa leta je hotel posloval s precejšnjo izgubo, da se je v letih nabralo nekaj manj kot šil. 20,0 milijonov izgube. Hotel so vodili v teh letih poslovdije, ki so bili delegirani od teh firm v Sloveniji. Nastale izgube so nosile te firme in deloma tudi naše zadružne ustanove.

Pred dvema letoma sta firmi Alpetour in Emone naznanili, da več nista pripravljene nositi nadaljnjih izgub in vlagati v hotel dodaten denar za kritje le-teh. Nato so koroški družabniki predlagali za poslovdijo domačina g. Heinza Haderlapa. Dobil je službeno pogodbo, ki je predvidevala dobro stimulacijo, če izgubo znatno zmanjša oziroma posluje brez nje. V prvem letu njegovega vodenja hotela je nastala samo še majhna izguba, poslovno leto 1989 pa je hotel zaključil že z majhnim dobičkom.

Ker po mnenju večine odbornikov v slovenskem zadružništvu hotelov in gostiln ni možno voditi v zadružni obliki — primeri nekaterih zadružnih gostiln in tudi hotela Korotan to dokazujejo —, je pred nedavnim Heinz Haderlap prevzel delež firme Emone Ljubljana pri Južnokoroški turistični družbi in bo tako vodil hotel naprej kot solastnik. Za občino Železno Kaplo je izdelan po zaprtju tovarne celuloze Obir turistični projekt, ki vsebuje posebne stimulacije za izgradnjo in izboljšavo kvalitete turističnih objektov. Tako bo verjetno možno modernizirati tudi hotel Obir in morda celo misliti na kako izgradnjo v obliki kake depandanse.

Zveza slovenskih zadrug, Posojilnici Železna Kapla in Pliberk ter drugi privatniki pa bodo ostali še naprej družabniki Južnokoroške turistične družbe — hotela Obir. Namen zadružništva obstaja med drugim tudi v tem, da pospešuje gospodarstvo svojih članov-privatnikov in s tem nekaj prispeva k razvoju tiste regije, kjer ima zadruga svoj sedež.

Hak

Posojilnica-Bank Celovec

Prejšnji petek, 8. junija, je Posojilnica-Bank Celovec vabila na svoj redni občni zbor, na katerem se je obravnavalo in sklepalo o delovanju v poslovnem letu 1989. Predsednik upravnega odbora, prof. Franc Brežjak, je poleg navzočih članov pozdravil tudi zastopnika revizijske zveze, VR Franca Krištofa.

V svojem poročilu je prof. Brežjak mdr. poudaril, da je bilančna vsota Posojilnice-Bank Celovec z 31. 12. 1989 znašala 133 mio. šilingov (leta 1988: 115 mio.) ter da je čisti dobiček znašal 596.000,— šilingov (1988: 116.000,—). Prav tako je v letu 1989 naraslo število članov (od 389 na 402) in deležev (od 4994 na 5741). Prof. Brežjak pa je tudi opozoril na nazadovanje vlog v prvih petih mesecih poslovnega leta 1990. „Pritisk drugih bank v zvezi z obrestmi je velik,“ tako prof. Brežjak. Nadalje je predsednik upravnega odbora seznanil udeležence občnega zbora, da se popravljajo okna in zunanja fasada poslopnja ob Košatovi cesti v Celovcu, ki je last Posojilnice, in da bodo ta popravila stala en milijon šilingov.

Računski zaključek za leto 1989 je podrobneje predstavil poslovodja Aleš Šimenc. Hranilne vloge in vloge na tekoči račun so v letu 1989 narasle za 13,5 na 120,9 mio.

Posojilnica-Bank Zila

V petek, 18. maja 1990, se je zbralo lepo število članov Posojilnice-Bank Zila na njenem rednem občnem zboru v prostorih poslovalnice na Ločilu.

Predsednik upravnega odbora Franc Wutti je med številnimi gosti pozdravil revizorko Zveze, mag. Katarino Kropiunig, in VR Franca Krištofa.

Poročilih predsednika upravnega odbora ter predsednika nadzornega odbora mag. Marjana Galloba je rev. mag. Kropiunig podala poročilo o izvedeni reviziji. Nadalje sta bila na dnevnem redu pregled in potrditev računskega zaključka za leto 1989.

šilingov, volumen izposojil je narasel za 9,6 na 65,6 milijonov, bančni obratni uspeh je znašal 2,5 mio. šilingov, višina jamstvenega kapitala pa ustreza zahtevam zakona o kreditnem gospodarstvu. Ugodilo se je tudi zahtevi revizijske zveze, da je zaradi povečanja obsega poslovanja treba nastaviti dodatno osebo.

Na podlagi prvega kvartalnega poročila 1990 pričakuje poslovodja Aleš Šimenc tudi za letošnje poslovno leto lep obratni uspeh. Svoje poročilo pa je Šimenc zaključil z apelom: „Primarni cilj naše zadruga mora biti krepitev lastnega kapitala.“

Predsednik nadzornega odbora, Matevž Wakounig, je poročal, da se je delalo vestno oz. da se pozitivno delovanje celovške Posojilnice nadaljuje. Tako je npr. leta 1982 znašala bilančna vsota 55 mio. šilingov, 1989 pa je narasla na 133 milijonov. Izguba iz leta 1982 v višini 12,75 milijonov se je mogla do leta 1989 zreducirati na 5,9 mio. šilingov.

Revizijsko poročilo za leto 1988 (za poslovno leto revizija še ni zaključena) je podal VR Franc Krištof. V imenu revizijske zveze se je zahvalil vsem odbornikom, poslovodje in nameščencem celovške Posojilnice za konstruktivno sodelovanje v revizijsko zvezo in čestital Posojilnici k njenemu uspešnemu delovanju. VR Franc Krištof: „Leto 1989 je Posojilnica-Bank Celovec zaključila z najvišjim bančnim obratnim uspehom ter z najvišjim procentualnim prirastkom bilančne vsote od vseh naših Posojilnic.“

Razveseljivi so glavni podatki iz bilance:

- bilančna vsota je narasla za 7,6 % na šil. 104,3 milij.
- hranilne vloge so narasle za 6 % na šil. 91,1 milij.
- lastna sredstva zadruga odgovarjajo predpisom ZKG in so tudi brez jamstvenega pribitka znatno višja od predpisanih 4,5 % od bilančne vsote.

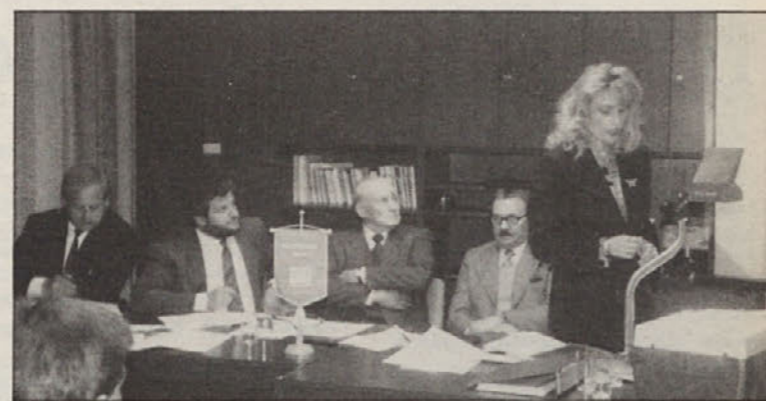
Zadovoljiv je bil tudi prirastek izposojil v letu 1989 (plus 14 %), vendar njih nizko stanje še vedno zadržuje boljše donosnost zadruga.

Kljub pozitivnim številkam pa bo morala zadruga še naprej skrbeti za izboljšanje rentabilnosti in učinkovitejšo donosnost.

Ob zaključku občnega zbora so bili navzoči člani in gostje povabljeni na priprizek in so se pogovarjali v prijetnem vzdušju.

Hanzi Warum

Posojilnica-Bank Borovlje

Z desne: poslovodkinja Posojilnice-Bank Borovlje Traudi Kraxner, predsednik nadzornega odbora Valentin Goričnik, predsednik upravnega odbora Janko Oitzl, revizor Franc Krištof (ZSZ) in poslovodja Franc Kelih

V petek, dne 6. 4. 1990, je imela Posojilnica-Bank Borovlje svoj redni občni zbor. Predsednik Janko Oitzl je pozdravil navzoče člane ter zastopnika Zveze, poslovodjo Mirka Kunčiča ter višjega revizorja Franca Krištofa. V uvodnih besedah je predsednik upravnega odbora ugotovil, da je letošnji občni zbor jubilejni občni zbor, kajti z zaključkom poslovnega leta 1989 obhajamo 100-letnico delovanja slovenskega združenstva v občini Borovlje in zato Posojilnico Bank Borovlje kot pravno naslednico glinjske Hranilnice in Posojilnice lahko imenujemo najstarejši kreditni zavod v območju spodnjega Roža.

Predsednik je poročal o uspešni dejavnosti upravnega odbora in da so se seje vršile redno ter se je zahvalil odbornikom za dobro sodelovanje.

Na vseh področjih so vidni prirastki. Tako se je promet zvišal za 445 milij. šil. — to je za 26 %, bilančna vsota se je zvišala za 19,1 milij. šil. na skupno 256,5 milij. šil. Prav tako so se povečala izposojila napram lanskemu letu za 38 %. Večina izposojil je pri Posojilnici Bank Borovlje izposojenih proti vknjižbi, poroštvo ter bančnim garancijam, tako da so vlagatelji lahko prepričani, da so denarji dobro in varno naloženi.

Letni dobiček za poslovno leto je znašal 6,847 milij. šil. in se je s tem izguba iz prejšnjih let znatno znižala na še odprtih 9,696 milij. šil. Lastni kapital Posojilnice-Bank Borovlje znaša z 31. 12. 1989 6,3 milij. šil. ali pa 2,52 % od osnove za izračunavanje jamstvenega kapitala po § 12 ZKG. Jamstveni kapital znaša 19 milij. šil., ali pa 7,65 % od osnove za izračunavanje jamstvenega kapitala. Posojilnica ima potemtakem predpisom odgovarjajoči jamstveni kapital, kateri naj bi znašal 4,5 %. Prav tako ima Posojilnica-Bank po § 15 ZKG krita osnovna sredstva z lastnim kapitalom.

Na osnovi podanih poročil in podatkov je občni zbor upravnemu in nadzornemu odboru ter poslovodstvu izrekel razrešnico z zahvalo za uspešno delovanje. V preteklem poslovnem letu pa se je na novo preuredil tudi poslovni prostor v banki, tako da so dani vsi predpogoji za diskretno odvijanje vseh bančnih poslov. Prav tako se je na novo pokrila streha hiše, v kateri posluje Posojilnica, in se bo v naslednjih mesecih na novo preuredila tudi

zunanja fasada stavbe. Ob koncu svojega poročila se je predsednik zahvalil tudi Zvezi-Bank v Celovcu za vso strokovno pomoč in dobro sodelovanje.

Zahvalil se je tudi vsem nastavljenecem in poslovodstvu za vestno delo v prid naši skupni banki, saj rezultati ob koncu poslovnega leta kažejo res prav dobro gospodarjenje.

Zahvala pa velja tudi vsem članom, vlagateljem in poslovnim partnerjem za zaupanje. S svojim zaupanjem brezdvomno potrjujejo pravilnost naše združno-gospodarske politike.

Predsednik nadzornega odbora Valentin Goričnik je poudaril, da je bil nadzorni odbor sproti obveščen o tekočem delovanju in poslovanju, in da je odbor imel več lastnih in skupnih

Posojilnica-Bank Hodiše/Škofiče

V petek, 27. 4. 1990, se je na vabilo Posojilnice-Bank Hodiše/Škofiče zbralo lepo število združnikov na rednem občnem zboru domače Posojilnice. Predsednik Herman Jäger je pozdravil navzoče, med njimi poslovodjo Zveze slovenskih zadrug v Celovcu, Drago Pörtšcha, ter revizorja VR Franca Krištofa in mag. Katarino Kropiunig. Z enominutnim molkom se je občni zbor spomnil Arnolda Mischkulnika, pred nedavnim umrlega bivšega odbornika.

Udeleženci občnega zbora so z zanimanjem sledili poslovnim poročilom in uvidno ugotovili, da čeprav je Posojilnica še z dobičkom zaključila poslovno leto 1989, ji v bodoče kot samostojna zadruga ne bo možno uspešno poslovati. Preveč namreč bremenijo takšno majhno enoto — z bilančno vsoto 40 mio. šilingov — stvarni ter osebni stroški. Posojilnica Hodiše/Škofiče je najmanjša

sej. Na podlagi bilančnih števil ter poslovnega uspeha pa lahko ugotovimo, da tudi v bodoče lahko zaupamo v našo že 100 let staro slovensko bančništvo v občini Borovlje.

Občni zbor je soglasno potrdil računski zaključek za poslovno leto 1989. Ker pa so na dnevnem redu bile tudi volitve upravnega in nadzornega odbora, je občni zbor soglasno izvolil sledeča odbora:

Upravni odbor: Predsednik: Janko Oitzl, upokojenec, Borovlje. Podpredsednik: Mirko Kunčič, poslovodja, Žihpolje. Odborniki: Melchior Verdel, delavec, Borovlje; Johannes Schaschl, učitelj, Trata; mag. Peter Waldhauser, uradnik, Boden; Franc Kelih, poslovodja, Sele; Hanzi Millionig, učitelj, Svetna vas; Lorenc Tschertout, kmet, Slov. Plajberk; mag. Lori Müller, kmet, Št. Janž; dipl. inž. Hanzi Čertov, nastavljenec, Sele-Srednji Kot; Gertrude Kraxner, poslovodkinja, Celovec

Nadzorni odbor: Predsednik: Valentin Goričnik, upokojenec, Glinje; podpredsednik: dr. Franz Wutti, zdravnik, Borovlje; odborniki: Hanzi Oraže, delavec, Resnica/Borovlje; Hubert Ogris, delavec, Šmarjeta; Andrej Kunčič, kmet, Psinja vas; Andrej Woschnak, kmet, Borovlje; Michael Hafner, upokojenec, Št. Janž.

Vsi izvoljeni so bili izvoljeni soglasno, prav tako so vsi sprejeli funkcije. Da pa je Posojilnica-Bank Borovlje povezana tudi z podeželjem, dokazujejo naše poslovalnice v Šmarjeti v R. in Št. Janžu v R., kjer poslujejo poldnevno, ter poslovalnica v Brodeh pri Maleju ob ljubljski cesti z celodnevним poslovanjem.

Posojilnica pa je z večjo denarno vsoto podprla tudi kulturna, pevška in športna društva v našem poslovnem območju. Predsednik Oitzl je zaključil občni zbor z željo, da bi se Posojilnica-Bank Borovlje tudi v bodoče ugodno razvijala in koristila domačemu gospodarstvu. Franc Kelih

od vseh slovenskih kreditnih zadrug ter celo od vsega Raiffeisenovega sektorja. Ali se bodo vneti odborniki le dokopali do kakšne spojitve s sosednjo Posojilnico?

Na sporedu so bile tudi volitve. Predsednik je ostal Herman Jäger, podpredsednik je Anton Sabotnik. Novo v upravni odbor je bil izvoljen Maxi Sima iz Deščic; tudi nadzorni odbor ima novega člana, namreč Alberta Boštjančiča iz Plešerke. Za pomladitev obeh odborov je vsekakor zelo razveseljiva.

Ostali odborniki so: Drago Pörtšch, dr. Valentin Kaki, Tomaž Sabotnik, mag. Martin Urbajs, Mihi Schöttl in Erwin Erath (vsi upravni odbor). V nadzorni odbor so bili še izvoljeni: Foti Paulitsch (predsednik), Tevži Koschier (podpredsednik), Andri Anderwald, Toni Aichholzer ter Max Schuschu.

Franci Spitzer

ZADRUGA-MARKET Škofiče:

V petek, 1. junija 1990, je Kmečka gospodarska zadruga Škofiče imela svoj redni občni zbor.

V poročilih upravnega odbora (predsednik: Rudi Maierhofer) in nadzornega odbora (predsednik: Drago Pörtšch) je bilo mdr. ugotovljeno, da je KGZ po zadnjem občnem zboru odkupila Posojilnici-Bank Hodiše/Škofiče vse nepremičnine, zgradila novo poslopje Posojilnice in ga ji dala v najem. Financiranje tega je omogočila predvsem Zveza slovenskih zadrug v Celovcu s tem, da je v ta namen dala kredite po ugodnih kondicijah. Vrednost vseh teh nepremičnin skupno s poslopljem znaša okoli 8,5 milijonov šilingov.

Iz računskih zaključkov, ki so bili sprejeti soglasno, je razvidno, da je obratni uspeh v zadnjih dveh letih — zaradi visokih odpisov za poslopja in obresti kreditov — nazadoval, da pa zabeleži prvi kvartal za leto 1990 spet pozitiven razvoj. Promet v letu 1989 je znašal 15,6 milijonov šilingov (leta 1987: 14,1 mio). Revizor Zveze, Hanzi

Dragaschnig, pa je v svojem revizijskem poročilu ugotovil, da deluje zadruga s pozitivnim cash flowom.

Na občnem zboru so se sprejela tudi nova pravila; s tem odgovarjajo novim predpisom avstrijskega združnega zakona in spremenjenim poslovnim potrebam. V tem sklopu so udeleženci občnega zbora sklenili tudi spremembo imena zadruga. Novo ime se glasi: ZADRUGA MARKET

ŠKOFIČE, registrirana zadruga z omejenim jamstvom. (Doselej se je glasilo „Kmečka gospodarska zadruga Škofiče, registrirana zadruga z omejenim jamstvom“.)

Na dnevnem redu so bile tudi volitve upravnega in nadzornega odbora. Novi predsednik upravnega odbora je Herman Jäger, nadzornega pa Drago Pörtšch. Za podpredsednika upravnega odbora je bil izvoljen Rudi Maierhofer. Ostali odborniki UO so: Valentin Pitschek, Joško Perdacher, Hanzi Kanzian, Maks Kanzian, Jozi Pitschek ml. in Stanko Pörtšch. Za podpredsednika nadzornega odbora je bil izvoljen Ernst Pitschek, ostali odborniki pa so: dr. Valentin Kaki, Matevž Kaki in Martin Rekar st.

Novoizvoljeni predsednik Herman Jäger se je udeležencem občnega zbora zahvalil za izkazano zaupanje. Predvsem pa je pozval vse združnike, da naj se v čim večji meri ter čim bolj dosledno trudijo za pridobivanje novih članov.

ZADRUGA-MARKET Železna Kapla: Povečanje poslovnega področja

S 1. 1. 1990 je ZADRUGA-MARKET Železna Kapla prevzela poslovne prostore Kmečke gospodarske zadruga Dobrla vas in vodi to postojanko od tega datuma naprej kot svojo podružnico. Na občnem zboru Kmečke gospodarske zadruga Železna Kapla, ki je bil 5. junija 1990 v poslovnih prostorih te zadruga, je bilo sklenjeno, da se od 1. julija 1990 naprej tudi Kmečko gospodarska zadruga Železna Kapla priključi tej enoti s tem, da Kmečko gospodarska zadruga Železna Kapla prevzame vso poslovanje te zadruga in jo od tega datuma naprej vodi kot svojo podružnico.

Pravno obstajata Kmečki gospodarski zadrugi v Globasnici in Dobrli vasi sicer še naprej, vendar pa je vse poslovanje in tudi vse sodelavce prevzela Kmečka gospodarska zadruga v Železni Kapli. Vzrokov za to sodelovanje je več. Kot glavni pa veljajo skupen ter bolj efektiven nakup, racionalnejše poslovanje pri stroških skladiščenja, boljše načrtovanje dostav in s tem boljše izkoriščanje prevoznih sredstev, medsebojna pomoč pri personalu ter nenačrtno skupno in strokovno vodstvo. Konkurenčni veter veje vse ostreje, povsod nastajajo velike površine prodajnih centrov. Zato je potrebno, da se tudi naše združništvo prestrukturira in reorganizira.

Predsednik upravnega odbora Vladimir Prušnik je na občnem zboru pozdravil nad 40 združnikov ter podal svoje poslovno poročilo, iz katerega je bilo razvidno, da se je zadruga Železna Kapla v zadnjih treh letih dobro razvijala in stalno povečevala svoj promet. V letošnjem letu se ravno končuje mala dogradnja in

bo zato prodajni prostor nekoliko večji in lepši. Promet je v zadnjem letu narasel na skoraj 16 mio. šilingov, zaposlenih pa je bilo z vajenci vred 8 sodelavcev. Poleg zadruga gradi nove prodajne prostore tudi kapelški Konsum, kar bo prineslo kupcem še večjo možnost za primerjavo kvalitete in cen. Poslovodja Joško Maloveršnik je bil mnenja, da bo v Železni Kapli s tem nastal nekaj nakupovalni center, od katerega more profitirati tudi zadruga.

Predsednik nadzornega odbora Johan Sadolšek je apeliral na vse člane in odbornike, da delajo za zadrugo pozitivno reklamo, da posebno nameščenci gledajo na zunanjo čistočo, odborniki pa naj bolj resno jemljejo svojo funkcijo in redno prihajajo na seje.

Ker kapelška zadruga vodi oz. bo vodila prodajne prostore v Globasnici in Dobrli vasi kot podružnici, so člani zadruga pri volitvah to dejstvo že upoštevali in izvolili v upravni in nadzorni odbor zadruga tudi člane iz okoliša Globasnice ter Dobrle va-

si. Soglasno so bili izvoljeni v upravni ter nadzorni odbor sledeči člani.

Upravni odbor: Predsednik: Vladimir Prušnik, Lobnik; podpredsednik: Lorenz Novak, Obirsko; odborniki: Pavel Dolinšek, Lepena; Marija Pasterk, Bela; Friedl Schwarz, Plaznica; Janez Lipnik, Klopinj; Tomaž Petek, Zagorje; Hubert Kordež, Podjuna; Janez Writz, Šteben.

Nadzorni odbor: Predsednik: Johan Sadolšek, Lobnik; podpredsednik: Feliks Haderlap, Obirsko; odborniki: Anton Pertschnik, Bela; Franc Boschitz, Metlova; Jožef Igerc, Mala vas

Poslovodja Zveze slovenskih zadrug, dipl. trg. Joza Habernik, se je v imenu ZSZ zahvalil vsem odbornikom ter sodelavcem zadruga za vneto in dobro delo v preteklosti. Nakazal je potrebo po večji koncentraciji v slovenskem združništvu ter menil, da ima zdaj nova povečana zadruga pod strokovnim vodstvom s skoraj 40 mio. prometa vse-kakor možnost za dober in uspešen razvoj. Ta pa bo v večji meri odvisen od strokovnosti poslovodje, pripravljenost za sodelovanje vseh odbornikov ter od delovne vneme ter prijaznosti vseh sodelavcev. Časi za tako gospodarsko ustanovo postajajo vse trši in zato je potrebno, da za uspeh le-te vsi odgovorni stnejo svoje sile. Hak

Kaj je pravzaprav „ljubiteljstvo“?

Pod ljubiteljstvom razume davčni zakonodajalec vir dohodkov, ki producira samo izgube in po vsej verjetnosti nikoli ne bo iztržil dobičkov. Ker pa se davki plačujejo samo tam, kjer nastopajo tudi dobički — je ljubiteljstvo za finančni urad neprijetna stvar. To pa zaradi tega, ker od ljubiteljstva — zaradi izgub — ne more pričakovati davkov. Pod ljubiteljstvo lahko padejo vsi podjetniški dohodki, ki so zapisani v zakonu o dohodnini. V praktičnem življenju pa sta za ljubiteljstvo zanimiva samo dva vira dohodkov in sicer:

— dohodki iz obrtniškega obrata (Einkünfte aus Gewerbebetrieb);

— dohodki iz dajanja v najem ter dajanja v zakup (Einkünfte aus Vermietung und Verpachtung).

Predvsem pri teh vrstah dohodkov je možno, da dolga leta nastajajo samo izgube in se šele v poznejših letih iztržijo prvi dobički. Pomislite samo na obrat, ki je šele začel obratovati. V prvih letih bo podjetnik po vsej verjetnosti (zaradi visokih investicij) imel samo izgube in se bo šele pozneje prikopal dobičkov.

Zakaj se finančni urad zgraža nad ljubiteljstvom?

Kot sem prej omenil, podjetnikom, ki bilancirajo z izgubo, ni treba plačevati donosnih davkov (Ertragssteuern), kot npr. dohodnine (Einkommensteuer). Če se podjetje organizira v obliki kapitalne družbe (npr. družba z omejenim jamstvom) in prav tako bilancira z izgubo, potem temu podjetju v letih izgube ni treba plačati davka na dohodke pravnih oseb (Körperschaftsteuer). Iz tega razloga skuša finančna uprava omenjena podjetja smatrati kot ljubiteljstvo. Ta neprijetna situacija je na finančnih uradih dostikrat privedla do nepravilnih rezultatov. Tako je finančni urad podjetja, ki so nekaj let bilancirala z izgubo, takoj ocenil kot

Davčni nasveti

Piše
dr. Marian
Wakounig

Problematika ljubiteljstva v davčnem pravu

Ljubiteljstvo (nemško „Liebhaberei“) šteje med najbolj problematična področja na davčnem sektorju. Za tem nežnim izrazom se skrivajo boji, tragedije ter druge neprijetnosti finančnega življenja.

„ljubiteljska podjetja“. Posledica te ocene je bila ta, da ta podjetja po tej oceni finančnega urada faktično niso več eksistirala (na davčnem področju). Marsikomu se bo to zdelo prijetno, ker si bo mislil, da je podjetje preko ljubiteljstva končno odrešeno finančnemu uradu. Toda ta situacija ni prijetna, ker morajo ljubiteljska podjetja (pa čeprav ne plačujejo dohodnine oziroma davka na dohodke pravnih oseb) finančnemu uradu povrniti celotni predhodni prometni davek (Vorsteuer) — in to je lahko lep kup denarja.

Lahko si predstavljate, da so podjetniki finančni urad (iz zgoraj omenjenih razlogov) „bomardirali“ z prizivi, če je finančna uprava njihova podjetja ocenila kot ljubiteljska podjetja.

Ta nezadovoljiva situacija (tako za finančno kakor za podjetnike) je zveznemu ministrstvu za finance odprla oči, tako da bo v naslednjih tednih izšla čisto nova ljubiteljska uredba (Liebhabereiverordnung), ki naj bi dokončno odstranila negotovo pravno situacijo.

Kaj določa nova ljubiteljska uredba?

Bralcem „Zadružnega lista“ lahko podam najnovejšo informacijo te uredbe, ki so — za vsakega davčnega stro-

kovnjaka — pravzaprav senzacionalne narave.

Tako v bodoče nekatera podjetja faktično sploh ne bodo več ocenjena kot ljubiteljska podjetja, pa čeprav bodo bilancirala z izgubo.

Taka podjetja so:

— podjetja, ki izvajajo za vso gospodarstvo pomembne dejavnosti (npr. na področju infrastrukture, turizma in podobno);

— podjetja, ki se vzdržujejo (kljub izgubam) iz vzrokov rentabilnosti. Pri drugih podjetjih bo moral podjetnik sam dokazati (doslej je morala finančna uprava dokazati podjetniku, da je deloval negospodarsko), da je v stanju v bodoče iztržiti dobiček. To bo moral dokazati predvsem takrat, če bo vodil podjetja, ki se ukvarjajo s športnimi dejavnostmi ter dejavnostmi, ki v prvi vrsti služijo lastnemu zadovoljstvu in je iz teh podjetij iztržil samo izgube. Taka podjetja lahko finančni urad teoretično takoj kvalificira kot ljubiteljska podjetja.

Primer: Odvetnik si za konjiček kupi kmetijo. Ker na kmetiji „prigospodari“ samo izgube, si to izgubo letno kompenzira z dobičkom iz odvetniške pisarne. Zato si odvetnik lahko vsako leto svoj konjiček (kmetija) financira z

davki, saj zaradi izgube na kmetiji letno plačuje manj davkov.

V tem primeru lahko finančni urad „izgubo iz kmetije“ takoj oceni kot ljubiteljstvo, tako odvetnik izgube ne more več kompenzirati z dobičkom iz odvetniške pisarne. S tem pa si tudi ne bo mogel več „prišparati“ davkov.

Pri vseh drugih podjetnikih (razen pri tistih ljudeh, ki imajo dohodke iz dajanja v najem oz. zakup) mora finančni urad počakati vsaj pet let. Šele po petih letih (torej po prvih petih letih izgube) sme finančni urad premišljevali, ali je podjetniška dejavnost ljubiteljstvo ali pa ne. Pri tem premišljevanju mora financa upoštevati sledeče kriterije:

- višina in nadaljnji razvoj izgube,
- primerjava z drugimi podjetji,
- katere storitve ponuja podjetje,
- management v podjetju.

Če se financa (po oceni teh kriterijev) odloči za ljubiteljstvo, potem se davčne posledice ljubiteljstva štejejo šele od 6. leta naprej. Vse izgube v prvih petih letih ostanejo podjetniku. Če se finančni urad po oceni kriterijev ni odločil za ljubiteljstvo, potem podjetnik lahko naprej bilancira z izgubo. Mora pa računati s tem (če se bodo letne izgube nadaljevale), da bo finančni urad že v naslednjih letih znova preveril vso strukturo podjetja. Posebna izjema velja za tiste podjetnike, ki dajejo v najem oziroma v zakup in imajo iz tega naslova temu ustrezne dohodke (Einkünfte aus Vermietung und Verpachtung). Pri teh podjetnikih se je financa odločila za nenavadno velikopotezno interpretacijo ljubiteljstva. Po tem mora finančni urad v roku 35 (!) let opazovati, ali so dohodki pozitivni ali pa ne. Šele po 35 letih lahko take dohodke (če so bili vsekakor negativni) oceni kot ljubiteljstvo. Kako pa bi se naj to formalno odvijalo, pa do danes še nihče ne ve, tako da je na tem mestu tudi meni zmanjkalo besed.

Andreju Rapoldu v spomin

V soboto, dne 31. marca 1990, je po krajši, težki bolezni umrl predsednik Posojilnice-Bank Železna Kapla, Andrej Rapold, p. d. Pasterkov oče v Beli. Star je bil 76 let. Rajnega Andreja Rapolda smo poznali kot pridnega kmeta, zavzetega zadružnika in skrbnega predsednika Posojilnice-Bank Železna Kapla.

Že leta 1947 je rajni Andrej Rapold postal odbornik slovenske Posojilnice v Železni Kapli, leta 1957 pa je prevzel mesto predsednika, kar je ostal z veliko zavzetostjo do svoje smrti. V svoji predsedniški dobi je rajni žrtvoval veliko časa za domačo Posojilnico, ter se vedno zavedal odgovornega mesta.

Zelo se je trudil, da je prišlo do gradnje podružnice v Miklavčevem, ter do izgraditve novih prostorov v Železni Kapli. V okviru svojega delovanja v Zadruzi in Posojilnici v Železni Kapli pa je Andrej Rapold pomagal tudi pri razvoju kulturnega delovanja v domači občini.

Dragi Andrej, zahvaljujemo se ti za vse tvoje skrbno delo. Ostal boš v našem spominu kot zgleden dolgoletni predsednik naše domače Posojilnice-Bank Železna Kapla!

Bertl Furjan

Dr. Hellmuthu Klauhsu v spomin

Pred nekaj tedni je prišla z Avstrijske narodne banke na Dunaju nenadna vest, da je po operaciji nepričakovano umrl prezident Avstrijske narodne banke, dr. Hellmuth Klauhs.

Funkcijo prezidenta te nadvse važne finančne ustanove je prevzel šele pred nekaj več kot enim letom. Stal je v 63. letu starosti. Ob njegovi nenadni smrti sem v imenu Zveze slovenskih zadrug v Celovcu poslal Avstrijski narodni banki in svojem umrlega žalni telegram.

Pred nastopom svoje službe kot prezident Avstrijske narodne banke je bil dr. Hellmuth Klauhs dolga leta predsednik upravnega odbora Genossenschaftliche Zentralbank AG, zdaj Raiffeisen Zentralbank Österreich AG, in generalni direktor Avstrijske Raiffeisenove zveze na Dunaju.

Dr. Hellmuth Klauhs je bil slovenskemu zadružništvu na Koroškem zelo naklonjen. Ko mu je slovensko zadružništvo zaradi Posojilnice-Bank v Borovljah prvič signaliziralo težave, je avstrijsko zadružništvo pod njegovim vodstvom imelo za to razumevanje in nekaj prispevalo iz garancijskega sklada. Ko pa se je izkazalo, da je škoda pri Posojilnici-Bank Borovlje znatno večja kot prvotno ugotovljeno, je tudi tedaj — takrat že drugič — zagovarjal, da je treba slovenskemu zadružništvu na Koroškem pomagati, pa četudi je moral zaradi tega premagati marsikateri odpor.

Bil je globoko vdan ideji zadružništva, ki vsebuje tudi pojem solidarnost. Pomoč mu je bila nekako samoumevna in se po dani pomoči ni obnašal oblastno — češ, zdaj ste dobili nekaj denarja, zato pa morate zdaj delati to, kar jaz velevam; vedno je upošteval našo posebno situacijo na južnem Koroškem in mu je bila potreba po pomoči nekako samoumevna. Ni se ravnal po načelu, da je treba tistemu, ki je na tleh, pobrati še zadnje in ga nekako ponižati tudi v njegovem človeškem dostojanstvu, kot bi to storili mnogi drugi. Ravnal je kot velik humanist po načelu: biti skromen in hkrati velikodušen.

Dr. Hellmutha Klauhsa bo avstrijsko bančništvo težko nadomestilo. Ostal nam bo v spominu kot resničen zadružnik z vsemi odlikami zadružne zamisli. Nikoli ni pozabil na letnih generalnih skupščinah, kjer smo bili prisotni, omeniti, da je za vso zadružno delo potreben tudi blagoslov od zgoraj.

Dr. Hellmutha Klauhsa bo slovensko zadružništvo na Koroškem ohranilo v častnem spominu!

Michael Antonič,
predsednik ZSZ

T
A
T
E
D
E
N
V
R
A
D
I
U

PETEK, 15. junija
Koroški liki (R. Vospernik). — Jezikovni pogovori (J. Messner). — Dvojezična komunikacija (F. Merkač).

SOBOTA, 16. junija
Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

NEDELJA, 17. junija
06.30—07.00 Dobro jutro na Koroškem. — Dogodki in odmevi.

PONED., 18. junija
Drabosnjakov Pasijon na Kostanjah — reportaža.

TOREK, 19. junija
Partnerski magazin.

SREDA, 20. junija
Glasbena sredo. Večerna 21.05—22.00 Koncert Glasbenih šol treh dežel. — 2. del.

ČETRTEK, 21. junija
Rož — Podjuna — Zilja.

Sreda, 13. 6.: Večerna oddaja

Srečanje mladih glasbenikov treh dežel, ki ga je pred kratkim organizirala v velikem javnem studiu ORF-teatru v Celovcu koroška Glasbena šola, je preraslo v vrhunski glasbeni dogodek, kar dokazuje, da je za glasbeni naraščaj v Sloveniji, na Primorskem in na Koroškem poskrbljeno. Letošnja značilnost tega tradicionalnega srečanja je bila, da so mladi glasbeniki treh dežel izvajali izključno skladbe slovenskih komponistov. Posnetke drugega dela tega koncerta boste lahko poslušali v slovenskem radijskem sporedu v sredo, 13. tega meseca, od 21.05 do 22. ure.

NA TELEVIZIJI

„DOBER DAN, KOROŠKA“, 17. 6., ob 13. uri na FS 2 predvidoma z naslednjimi prispevki:

- Mladinski dan v Vogrčah
- Akademija na Višji gospodarski šoli v Šentpetru
- Mladi novinarji oblikujejo svojo stran pri Našem tedniku
- Upokojenci v Šentjakobu
- Slovenska študijska knjižnica
- Drabosnjakov Pasijon na Kostanjah

PRIREDITVE

ROŽEK

Razstava **CHRISTINE DE PAULI** je odprta do nedelje, 17. junija, odprta vsak petek, soboto in nedeljo od 15. do 19. ure v galeriji Rožek

REBRCA

KKZ in Mladinski center na Rebrci sporočata, da bo letos **TEDEN MLADIH UMETNIKOV** od 30. julija do 4. avgusta 1990 v Mladinskem centru na Rebrci

KOSTANJE

KKZ in SPD „Drabosnjak“ na Kostanjah vabita na

DRABOSNJAKOV PASIJON

v soboto, 16. 6., ob 20.30
v nedeljo, 17. 6., ob 20.30
v nedeljo, 24. 6., ob 20.30
v soboto, 30. 6., ob 20.30 na prostem in v DRABOSNJAKOVEM DOMU na Kostanjah.

Nastopajo igralci iz Roža in z Gur
Režija: Franci Končan
Ob slabem vremenu bo odpadla predstava preložena na 1. julij 1990, ob istem času.

VOGRČE

POLETNA NOČ
Čas: v soboto, 16. 6., ob 20.30
Kraj: v gostilni pri Florijanu v Vogrčah
Prireditelj: MePZ „Podjuna-Pliberk“
Za ples igra ansambel „MELOS“

SPD „Edinost“ v Pliberku organizira

LETOVANJE OTROK NA MORJU,

ki bo letos od 4. do 14. avgusta 1990 v Baški na otoku KRK.
Cena: 1700,— šil.
Prijave so možne do 18. junija 1990 na Posojilnici Pliberk

VOGRČE

KONCERT MePZ J. Petelin GALLUS
Čas: v nedeljo, 24. junija, ob 20. uri
Kraj: v gostilni „PRI FLORJANU“ v Vogrčah
Prireditelj: Farna mladina Vogrče in Krščanska kulturna zveza
Sporod: Gallusove, Marijine, umetne koroške in slovenske narodne pesmi
Vsi prisrčno vabljeni!

ŠENTRUPERT PRI VELIKOVCU

ZAKLJUČNA PRIREDITEV IN OGLEDE ŠOLSkih IZDELKOV

Ogled razstave: v soboto, 23. junija, od 14. ure in v nedeljo, 24. 6., do 18. ure
Kulturni spored: Petje, Pozdrav. Igra: DAMA ŠKRAT (Calderon).
Režija: g. župnik Peter Sticker
Začetek prireditve: v soboto, 23. 6., ob 15. uri, in v nedeljo, 24. 6., ob 15. uri

Kraj: Strokovna kmetijsko gospodinjstva šola v Šentrupertu pri Velikovicu

ŽITARA VAS

FOLKLORNI VEČER ob 10-letnici folklorne skupine SPD „Trta“ v Žitari vasi
Čas: v nedeljo, 17. 6., ob 20. uri
Kraj: ljudska šola v Žitari vasi
Folklorna skupina se bo predstavila s celotnim programom. „BABJA HOJSET“ bo predstavljena prvič.
Med posameznimi spleti folklornih plesov bo zapel MoPZ „Valentin Polanšek“ z Obirskega.

PODEN

MI OTROCI
Predstavili Vam bomo kratek kulturni spored, ki ga bodo oblikovali otroci, starši in mladina. Luč sveta pa bo zagledala tudi 3. številna našega krajevnega časopisa.
Čas: v nedeljo, 17. junija, ob 13.30
Kraj: v stogu gostišča A. Laussegger v Podnu
Prireditelj: Skupnost plajberških domačinov
Pripravili smo Vam tudi bazar! Vsi prisrčno dobrodošli!

ŠKOFIJSKA RAZSTAVA NA GRADU STRASSBURG / KRŠKA DOLINA

Uničiti — varovati — rešiti
Umetnost na Koroškem
9. junija do 30. sept. 1990

Javni nastopi šolarjev Glasbene šole

- Oddelek Modestov dom:** v sredo, 20. junija, ob 19.30 v Modestovem domu
- Oddelek Sveče in Šentjanž:** v soboto, 23. junija, ob 19. uri na Bistrici v Rožu, kino
- Oddelek Mladinski dom:** v poned., 25. junija, ob 19. uri v Mladinskem domu

Zaključni letni koncert vseh oddelkov Glasbene šole bo v glavni šoli v Dobrli vasi, in sicer v petek, 22. 6., ob 19. uri.

SODALITAS

Dom v Tinjah
Telefon:
(0 42 39) 26 42
9121 Tinje

V torek, 3. julija, ob 20. uri
DIA-predavanje: „Od gledanja umetnosti k umetnosti gledanja — FIRENCE“, nem.
Predavatelj: p. Cornelius Dings SSS

V sredo, 11. julija, ob 20. uri
PEVSKI VEČER, nem.
Sodelujoča: Alfred Wallner — bariton, Britta Zechner — klavir

JEZIKOVNE POČITNICE

Od sobote, 21. julija, ob 18. ure do sobote, 28. julija, ob 9. ure
FERIAE LATINAE
Vodstvo: Suitbert H. Siedl OCD, Ralph Prausmüller in Felix Kucher

Od sobote, 21. julija, ob 18. ure do petka, 22. julija, ob 13. ure
SLOVENSKE POČITNICE
Vodstvo: mag. Miha Vrbcin

Od sobote, 21. julija, ob 18. ure do petka, 27. julija, ob 13. ure
RUŠČINA ZA ZAČETNIKE
Vodstvo: mag. Stefan Schellander

GALERIJA TINJE

RAZSTAVA URSULE OPIRIESSNIG — (akvareli in mešana tehnika) do 15. 7. 1990

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopata predsednik dr. Matevž Grlic in osrednji tajnik mag. Marjan Pipp, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.
Uredništvo: Silvo Kumer (glavni urednik), uredniki Franc Wakounig, Heidi Stingler, Vincenc Gotthardt, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26. **NAŠ TEDNIK** izhaja vsak petek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec; telefon uredništva, uprave in oglašnega oddelka 04 63 / 51 25 28-0.
Naš zastopnik za Jugoslavijo: ADIT, Blonarijeva 8, 61000 Ljubljana, tel.: 061 / 32 97 61.
Letna naročnina: Avstrija 350,— šil., Jugoslavija 450,— Din., ostalo inozemstvo 550,— (800,— šil. zračna pošta), posamezna številka 8,— šil. (10,— Din.).

Vabilo

Višja šola za gospodarske poklice zavoda šolskih sester v Št. Petru pri Št. Jakobu vabi na

zaključno prireditev

v petek, 15. junija 1990, s pričetkom ob 19.30 uri.
Naši prireditvi smo v letu turizma dali geslo „Gostoljubnost — naš kapital“. Po programu, ki ga bodo izvajale učenke, vas čakata **ŽREBANJE in ZAKUSKA**.
Za dobro voljo bo poskrbel trio „DRAVA“. Dobrodošli!

Globašanom zadošča remi, Šmihel mora zmagati

V zadnji tekmi se Šmihel in Globasnica borita za obstoj

V zadnjem kolu se Šmihelčani in Globašani med seboj borijo za obstoj v ligi. Srečno tretje pri tem pa bi lahko bilo moštvo iz Sinče vasi, ki bi se z zmago v Šentpavlu lahko rešilo izpada.

Zelo nesrečno je naneseš žreb za zadnjo tekmo. Šmihelčani in Globašani se med seboj borijo, kdo bo igral na relegacijski tekmi, ki bo odločala o izpadu v 2. razred. Srečna, tretja pa bi pri tem lahko bila Sinča vas, ki bi se z zmago zagotovo rešila. Globašanom zadošča že remi, medtem ko mora Šmihel na vsak način zmagati. V primeru, da bi Šmihel izgubil, jih reši le poraz Sinče vasi.

Vsekakor je v zadnji tekmi poskrbljeno za veliko napetost.

Pri Globašanih bo kot trener sedel na klopi Kristijan Wöbl, ki si je že zamislil posebno taktiko. „Nam zadošča tudi točka, ki bi lahko koristila tudi Šmihelu.“ Pri Šmihelu bo tokrat zopet igral ozdraveli dr. Ivan Ramšak, ki obljublja, da se bo moštvo borilo do zadnjega. Dr. Ramšak: „Tokrat ne moremo biti uvidevni do Globašanov, saj gre za našo kožo — igrati moramo na zmago!“

Sinča vas — Šmihel 1:1 (0:1)
Strelca: Klatzer in Berchtold

Po голу Berchtolda je Šmihel že vodil z 0:1, toda v II. polčasu je Sinča vas izenačila. Tako je odločitev o izpadu preložena na zadnjo tekmo.

Globasnica — Pokrče 2:5 (1:2)
Strelca za Globasnico: Pajancič in Gregoritsch

Kdo bo imel ob koncu nos spredaj, Šmihel ali Globasnica? Lani je zmagala Globasnica 1:0 (strelec je bil Pajancič). Na sliki: Hubert Micheu in Herbert Berchtold.

Povsem nepotreben poraz za Globašane, ki so tako zašli v hude težave v boju za obstoj.

Sele — Velikovec 1:6 (0:3)
Strelec za Sele: Pavel Čertov

Proti prvaku Selani niso imeli možnosti in so doživeli visok poraz.

Zadnje kolo:
Pokrče — Reichenfels, Šmihel — Globasnica, Šentpavel — Sinča vas, Metlova — Labot, Galicija — Sele, Velikovec — Grebinj, Podkrnos — Železna Kapla.

Železna Kapla: skakalci želijo ustanoviti nov klub

Na občnem zboru SŠK Obir sta se vodja smučarske sekcije Jozi Hribar in odbor SŠK Obir očitno dokončno razšla. Zdaj želi Jozi Hribar nov klub, pod imenom „Skakalni smučarski klub Železna Kapla“ s katerim ima menda že velike načrte. Ustanovni občni zbor bo še to soboto.

Kolesarjenje: Wrolich v Sloveniji drugi

Na mladinski kolesarski dirki v Sloveniji, ki jo je priredil kolesarski klub Hrast Dob, je preteklo nedeljo dosegel Peter Wrolich 2. mesto.

Rezultati: 1. Žiga Bajt (Sava Kranj), 2. Peter Wrolich (Coca Cola Beljak), 3. Robert Suntinger (RC Edelho), 4. Jure Studen (Sava Kranj).

V pretekli zimi je med vodstvom SŠK Obirja in vodjem skakalne sekcije prihajalo pogosto do nasprotujočih si mnenj; vedno pa tudi v skakalni sekciji ni bilo vse v redu. Zdaj se je Jozi Hribar odločil, da se odcepi od kluba in ustanovi lastni klub. Za ta korak pa so potrebne tudi lastne skakalnice in skakalci. „Že vse urejeno,“ pravi Hribar, ki ima načrt že v žepu.

Na „Boštlonovi ravni“ želi zgraditi skakalnice. Toda to zemljišče

1. razred D:	
1. Velikovec	25 22 2 1 90:14 46
2. Grebinj	25 16 6 3 43:17 38
3. Metlova	25 12 7 6 48:29 31
4. Šentpavel	25 9 9 7 37:34 27
5. Pokrče	25 11 3 11 44:35 25
6. Železna K.	25 7 10 8 37:40 24
7. Reichenfels	25 8 6 11 34:43 22
8. Galicija	25 9 4 12 39:53 22
9. Podkrnos	25 9 4 12 32:47 22
10. Labot	25 10 2 13 26:43 22
11. Globasnica	25 6 9 10 43:50 21
12. Šmihel	25 8 4 13 26:33 20
13. Sinča vas	25 8 4 13 34:55 20
14. Sele	25 2 6 17 24:64 10

ima v najemu SŠK, kar pa Hribarja posebno ne moti. Menda je že domnjen s posestnico! Skakalce pa bo večinoma pripeljal s seboj, iz svoje nekdanje sekcije. Hribar pravi, da mu bo sledilo kakih 25 skakalcev; vključiti pa želi seveda tudi novince.

Komu bo ustanovitev še enega športnega kluba v Železni Kapli koristila, po vsej tej zmešnjavi ni jasno. Gotovo pa ne krepi športne dejavnosti tamkajšnjih domačinov! Da bi še enkrat vsi sedli za mizo in izdelali skupni koncept glede gradnje skakalnice in načrtne dela skakalcev, pa je želja športnikov, ki nimajo veliko razumevanja za soloakcije tega ali onega funkcionarja.

Slovenski atletski klub zaključil sezono

Pred leti bi se 5. mesta v koroški ligi pri SAK še veselili. Toda cilj je bil ob koncu te sezone višje zastavljen. Ob 20-letnici so si vsi želeli koroški naslov. Toda slovenski nogometaši so se morali sprijazniti, da tudi z dobrim moštvom ni mogoče vedno na ukaz doseči cilja.

Cilj je bil naslov, le pokalno mesto pa je končni rezultat

Sezona se je začela s poškodbami

— Že ob začetku sezone se je poskodoval goleador Arthur Hanser, ki

je lani igral samo na 8 tekmah in še to ne s polno paro, saj ga je vedno mučila poškodba ramena. V zadnjih prvenstvenih tekmah sploh ni več nastopil.

— Nato se je poskodoval še Richard Urank, katerega je kupil SAK kot režiserja. Mladi in simpatični nogometaš je prišel v formo šele v zadnjih štirih tekmah.

— Erwin Galo bi moral namesto Uranka voditi režijo igre, na žalost pa

Slika iz najlepših časov SAK: SAK je pod Jagodičem premagal v pokalu LASK, za katerega je branil vratar avstr. reprezentance Klaus Lindenberger. Jagodič je zdaj zapustil SAK, Marjan Velik (v sredini) pa zaradi službene obremenjenosti tudi več ne bo igral v koroški ligi.

Opomba uredništva: slika je nastala v Mohorjevi knjigarni v Celovcu, kamor je Naš tednik povabil Lindenbergerja in SAK.

Slika: Fera

foto: Fera

S porazom končali prvenstvo

SAK — WAC 2:3 (1:2)

SAK: Oraže 3, F. Sadjak 2, Kreutz 3, Stern 3, L. Sadjak 3, Galo 3, Čertov 2, Urank 4, Velik 3, M. Sadjak 3, Blajs 3;
Igrišče ASV, 200 gledalcev
Sodnik: Peter Ruch (odličen, brez napak)
Strelci: Marjan Sadjak (41.), Urank (71.) oz. Baumgartner (32.), Hober (35.), Tatschl (78.)

Tekma ni odločala o ničemer, zato se očitno tudi ekipi nista bogve kako trudili. Na tekmo je prišlo zelo malo gledalcev; tako malo jih letos pri SAK še niso našli.

Prvak iz Wolfsberga je kaj kmalu vodil 2:0, pri čemer obramba SAK ni zapustila najboljšega vtisa. Marjan Sadjak je po lepi akciji uspešno zaključil, tako da je imel SAK ob polčasu še upanje. To je bilo tudi upravičeno, saj je Richard Urank v 71. minuti izenačil. Toda veselje ni trajalo dolgo in WAC je dal odločilni tretji gol.

Edina svetla točka v igri SAK je bil Richard Urank, ki je proti koncu sezone le prišel v formo, toda za SAK prepozno...

se je tudi on poskodoval. Vigredi, ko ga je dobil v roke klubski zdravnik Maks Zdouc, je bilo še vse v redu; še pred prvenstvom pa si je Erwin poskodoval mišico na „zdravi nogi“.

Oraže takoj pred Dalanovičem

Že pol leta prej je Milan Oraže trener iz Dalanovičem; nato pa ga je že

foto: Fera

SAK se je po zadnji tekmi uradno poslovil od trenerja Lojzeta Jagodiča. V zahvalo za dolgoletno delo so mu podarili njegovo karikaturu, delo karikaturista Jožeta Trobca (novi karikaturist Našega tednika — op. uredništva). Z leve: Odbornik Matevž Wieser, predsednik dr. Roland Grilc, sekcijski vodja Albin Waldhauser, Lojze Jagodič, blagajnik Marko Krištof in tajnik Silvo Kumer. Foto: Fera

po prvi prvenstveni tekmi izrinil iz moštva. Tako je imel prostor v moštvo drugi legionar, Mladen Jovičević, ki pa se je tudi poskodoval in SAK je ostal brez legionarja. V vignetni sezoni pa Jagodič Jovičevića ni več uvrstil v moštvo, tako da je SAK letos pravzaprav igral brez legionarja.

Nesreča v odločilnih tekmah

V sezoni 88/89 je SAK zasedel drugo mesto in to s precej manj znanim moštvom, kot ga je imel letos. SAK je imel lani več sreče kot letos; slovenske atletike je sreča zapustila ravno v odločilnih tekmah.

SAK je v Klopincu po vodstvu s 3:0 nepričakovano oddal točko; v Lienzu je SAK igral neodločeno (0:0), zapravil pa je šest stoo odstotnih priložnosti. Tudi v tekmah proti VSV in Šentvidu sreča gotovo ni bila na strani SAK, ki je le proti Pliberku, z nekoliko sreče, odnesel obe točki.

15-krat neodločeno

Kar 15-krat je igral SAK neodločeno, kar dokazuje, da je obramba, vključno z vratarjem Oražetom, igrala odlično.

Manj pa je razveseljivo, da je SAK zadel le 28-krat. Po zadetkih je SAK v koroški ligi le na 10 mestu. Kot opravičilo pa naj navedemo, da najboljši napadalec Arthur Hanser letos zaradi poškodbe ni mogel igrati. V sezoni 1988/89 je Arthur Hanser kar 22-krat zadel nasprotnikovo mrežo...

Priprave na novo sezono se pričnejo 26. junija

Novi trener SAK, dr. Ivan Ramšak, se bo s „prostovoljci“ srečal že v torek, 19. junija. Redni trening pa se bo pričel že 26. junija.

Na priprave pa bodo šli slovenski atletiki v Topolšičo, kjer bodo od 6. do 14. julija.

Podliga: Tekma proti Frantschachu odpovedana

Zaradi dežja so tekmo med Bilčovsom in Frantschachom morali odpovedati. Tako ostajajo Dobrolčani še vedno na predzadnjem mestu in imajo upanje, da v primeru, da WAC gre v II. ligo, le ostanejo v podligi.

Zadnje kolo: Treibach — ASK, Liebenfels — Žrelec, Frantschach — Ruda, Mostič — Bilčovs, Žitara vas — Dobrla vas, Šentlenart — ASV, Vetrinj — Šentandraž.

Podliga zahod:

1. ASK	25 15 6 4 55:28 36
2. Treibach	25 15 6 4 44:17 36
3. Liebenfels	25 14 7 4 47:23 35
4. Žrelec	25 14 5 6 49:20 33
5. Šentlenart	25 10 9 6 29:25 29
6. Mostič	25 8 9 8 28:32 25
7. ASV	25 8 8 9 34:31 24
8. Šentandraž	25 6 12 7 31:43 24
9. Vetrinj	25 7 9 9 26:23 23
10. Ruda	25 8 6 11 22:34 22
11. Bilčovs	24 4 12 8 26:33 20
12. Žitara vas	25 5 9 11 18:37 19
13. Dobrla vas	25 2 7 16 16:47 11
14. Frantsch.	24 3 5 16 23:55 11

TAPETNIŠKI MOJSTER

Helmut JÄGER

obnavlja in oblažini
Vaše stilne garniture,
fotelje-naslanjače,
sedežno in ležalno pohištvo
ter kuhinjske klopi.

Strežemo tudi v slovenskem jeziku!

Celovec / Klagenfurt
Feldmarschall-Conrad-Platz 7
tel. (0463) 55 4 61

Blagoslovitev uredniških prostorov NT

Župnik iz Kazaz, Flori Zergoi, je svojo obljubo, da bo blagoslovil stenski križ in uredniške prostore NT, v četrtek, 7. 6., udeležil. V svojem nagovoru je župnik Flori Zergoi dejal: „Kot človek se zelo zanimam za družbena občila in skušam imeti z njimi lepe odnose, tudi z Našim tednikom. Vem, koliko truda in hektičnega dela pod pritiskom časa zahteva ena sama številka Našega tednika. Tega se ne da poplačati.“ Župnik Zergoi je skoraj pred letom dni kot poseben znak povezanosti z uredniki Našega tednika uredništvu daroval lep umetniški križ. Blagoslovitev križa in prostorov uredništva NT se je udeležil tudi glavni urednik Nedelje, Jože Kopeinig. „Da bi Naš tednik mogel v bodoče poročati o čim več razveseljivih in čim manj žalostnih novicah,“ to je želja Florija Zergoia. Zapeta beseda je bila, ki je dala temu slavlju poseben pečat.

Podajanje rok čez pregrade

Letošnji mladinski dan Katoliške mladine v Vogrčah

V nedeljo, 10. junija 1990, se je v Vogrčah na mladinskem dnevu Katoliške mladine zbralo nad 300 mladincev. Kljub gostemu deževnemu pajčolanu ozračje med mladinci, ki so se srečali, se pogovarjali, peli, molili in skušali graditi mostove med generacijami in posamezniki, nikakor ni bilo skaljeno. Tudi letos je Katoliška mladina dokazala, da med vsemi slovenskimi mladinskimi organizacijami na Koroškem nagovarja največ mladih.

Duhovni asistent KM P. Olip je v svoji pridigi skušal izmeriti problematiko strahu. Navezal je na naše koroške razmere. Dejal je, da je na Koroškem mnogo ljudi nesrečnih, ker so se zaradi strahu odpovedali materinščini, narodnosti. Ti ljudje so zato nesrečni; nesrečni pa so tudi ljudje okoli njih. V zvezi z gradnjo mostov med narodnostima je Peter Olip dejal, da konfliktov ni treba iskati, ker so ti dani. „Konflikti lahko bremenijo, razdirajo, lahko pa so tudi temelj za nekaj novega.“

Zaradi dežja je mnogo točk

sporeda mladinskega dneva dobesedno padlo v vodo. Kulturni program v dvorani (Iztok Mlakar, Peter Jug, 4 J in ansambel Drava) nikakor ni mogel ustvariti tistega ozračja, ki drugače vlada na mladinskih dnevih pod modrim nebom. Tako za prireditelje kot tudi za navzoče mladince pa je bilo poskrbljeno tudi za presenečenje. Dva mladince iz Šmarjete v Rožu sta se postavila pred mladince in zapela dve pesmi.

Presenečenje pa je ob koncu kulturnega sporeda poskrbela tudi Katoliška mladina, ki je zavzela svoje stališče do nekaterih vprašanj. V zvezi s praznovanji okrog 10. oktobra je KM pozvala krškega škofa dr. Egona Kapellarija, da se proslav ne udeleži.

KM je tudi razjasnila, zakaj v preteklosti nekaj časa ni zavzemala stališč. Nezanimanje s strani starejše mladine in študentov je bil vzrok za to. Rečeno je tudi bilo: „Radi napadamo osrednje politične organizacije. Kluba slov. študentov pa v zadnjih letih nista bila zmožna z nami voditi ustvar-

jalnega pogovora. Naloga nas vseh je, da v bodočnosti najdemo skupni jezik tudi med slovenskimi mladinskimi organizacijami. Tako bomo lahko učinkovito uveljavili svojo kritiko in prispevali svoj del k obstoju slovenskega življa na Koroškem.“

KM trenutno tudi hromi, da je zlasti med študenti čutili neki odpor, kadar jih kdo nagovarja v imenu KM. „Pričakujemo, da se starejša mladina in študentje ne bodo spotikali nad našim imenom, ampak nas ocenjevali po dejanjih. Vera je slej ko prej podlaga, na kateri gradimo! Z akcijo Slovenščina moj jezik pa smo dokazali, da se odločno borimo za jezikovno in narodnostno zavest mladine.“

Dejanje KM, po katerem jo je treba soditi, je bil vsekakor letošnji mladinski dan, katerega se je kljub slabemu vremenu udeležilo lepo število mladincev. Ti so si gotovo prišli za korak bliže. Podali so si roke čez marsikatero pregrado in nakazali smer v prijetnejši jutri. Vincenc Gotthardt

Številni mladinci na mladinskem dnevu.

Pogumna Šmarječana sta zapela.

Slovenska gimnazija na obisku v Šmihelu

KPD „Šmihel“ je letošnje partnersko društvo Zvezne gimn. za Slovence v Celovcu. V soboto, 9. junija 1990, so dijaki gostovali v Šmihelu z delom programa letošnje akademije v Šmihelu in s peto in govorno besedo navdušili zbrane domačine. Na sliki MePZ „Gorotan“ pod vodstvom Alberta Kraigerja.

Darilo uslužbencev Mohorjeve Tončiju Dolinšku

Tonči Dolinšek, te dni je praznoval svojo 65-letnico, je bil v središču pozornosti tudi med uslužbenci Mohorjeve.

Obratni svetnik Jože Ottowitz (slika) mu v dar poklanja ročno uro.

TINČ & TONČ HERMAN GERM
ali
pretežno smešno

Ali veš, zakaj je Bog vreme pravzaprav iznašel?

Da midva zdaj tukaj trpiva!

To sicer ne, ampak da bi nama in drugim ne zmanjkalo govora.